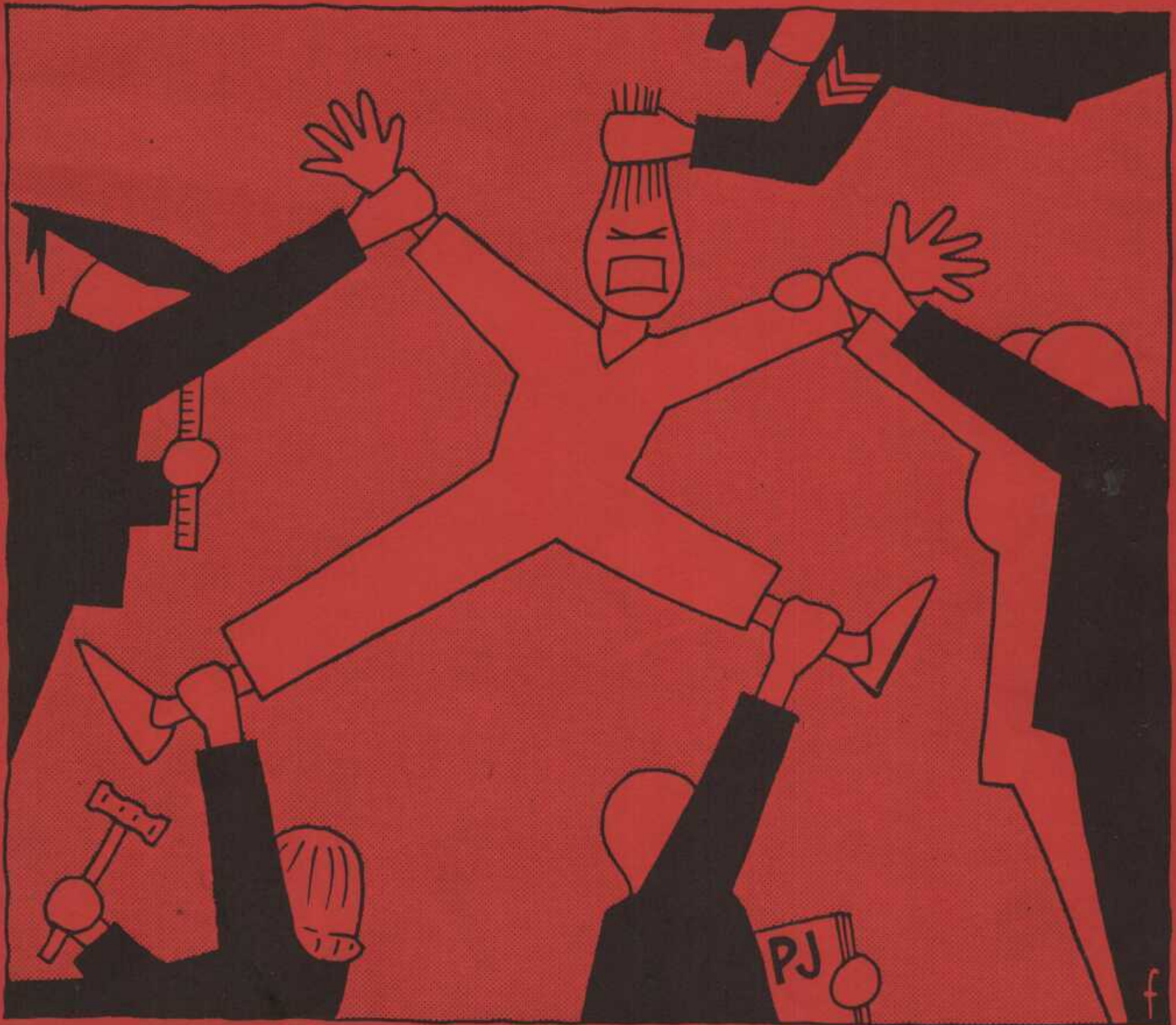


f 5,-
VERSLAG

WIJ KLAAGDEN AAN...



**Verslag van het
tribunaal tégen
de kindbescherming**

15-1-84

Een uitgave van:

Jongeren Advies Centrum (JAC), Amsterdam
en
Jongerenkrant Vrijbrief, Amsterdam

Besteladres:

JAC, Amstel 30, 1017 AB Amsterdam,
tel. 020 - 249087

Eindredactie: JAC en Vrijbrief

Vormgeving: Vrijbrief

Druk: K & L Grafische Producties, A'dam

Illustraties: Frits en Rudi Jonker e.v.a.

INHOUDSOPGAVE:

Voorwoord	blz. 3
Afkortingen	blz. 4
Inleiding	blz. 5
De kinderbescherming aangeklaagd	blz. 7
Oplossingen en alternatieven	blz. 23
Reakties	blz. 32
Reakties uit de politiek	blz. 34
Reakties uit de pers	blz. 40
Konklusies	blz. 44
Lijst van uitgaven	blz. 46

Fondslijst Vrijbrief juni 1984

Vrijbrief, de enige echte onafhankelijke opiniekrant voor en door jongeren. Verschijnt onregelmatig. Ieder nummer heeft een centraal thema.

Vrijbrief geeft jongeren informatie over wat er gaande is; over wat (andere) jongeren bezielt om zich te verzetten en tot politieke actie over te gaan. Tevens aanbevolen voor gebruik in het onderwijs. Biedt ondersteunende informatie bij lessen en werkstukken; onmisbaar in de (school)bibliotheek.

Reeds verschenen en nog te bestellen:

- Nr. 1- Over vrijheid van meningsuiting f1,50
- Nr. 2- Over woningnood, wonen en kraken. f2,-
- Nr. 3- Over werken versus niet-werken: een andere kijk op arbeid. f2,50
- Nr. 4- Seks en politiek; meningen en ervaringen van jongeren over seksualiteit. f3,-
- Nr. 5- Stemmen of je stem onthouden; wie gelooft er nog in het parlementarisme? f3,-
- Special- Vrijbrief over ZIGEUNERS. Achtergrondinformatie over geschiedenis, leven en diskriminatie van zigeuners. Bijbehorende docentenhandleiding. f2,-
- Nr. 6- Over (on)gezondheidszorg: de macht van de farmaceutische industrie; democratische psychiatrie; gezondheidszorg in de derde wereld. f3,-
- Nr. 7- Autonoom jongerenverzet in Europa: onrust in Berlijn, Zürich, Rome en Doodewaard. f3,-
- Nr. 8- Varianummer; over o.m. de aktiegroep Amelisweerd, jonge Belgiese mijnwerkers, twijfels in Amsterdamse kraakbeweging, verzet van zwarte jongeren in Engeland. f3,-
- Nr. 9- Varianummer; over o.m. het verzet tegen de munitietransporten, schoolspijbelen, anti-startbaan akties in Frankfurt, democratische psychiatrie in Italië, seks in Vlaanderen. f3,-
- Nr.10- Over straf ; gestraft worden door de rechter, de school, het tehuis of in het gezin. Rassen- en klassenjustitie; leven in de bajes; organisaties van (ex-)gedetineerden en (ex)tbr-gestelden en de Belangenvereniging Minderjarigen. f3,-
- Nr.11- Varianummer; ieder redaktielid vult een pagina naar eigen inzicht en interesse. Aan de orde komen o.m. het recht op luiheid; strijd tegen kerncentrales; de nieuwe APV; homoseksualiteit; werken met sociaal gehandicapten. Inklusief affiche van "Alle wapentuig de wereld uit." f3,-

- Nr. 12- Afkickerant voor werkwijks. Over werkwijks- en baan
loosheid, het arbeidsethos in vroeger tijden, de
mogelijkheden van basisloon, een interview met vak-
bondsjongeren, het poëtische proza van Peter-Paul
Zahl.

- Nr. 13- Met twee thema's: racisme- zit racisme in jezelf;
racisme in de Nederlandse taal; de wetgeving in
Engeland; immigrantenstakingen in Frankrijk; niet-
blank racisme. De tweede generatie: interviews met
Molukse, Turkse en Surinaamse jongeren; het JAC en
de jonge buitenlanders; minderheidentheater.

- Nr. 14- Over kunst en politiek. Een kunstig prachtnummer
met o.a. artikelen over politieke muurschilderingen
de teksten en ideeën van Linton Kwest Johnson,
politieke affiches, graffiti, linkse vormgeving;
interviews met Hannes Wallrafen (sociaal fotograaf),
kunstenaar Steef Davidson, de mensen achter
stichting De Wekker, distributeur van politieke
affiches.

- Nr. 15- Is het hier Vrede! In dit themanummer vooral aan-
dacht voor tactiek en actie-strategieën van staats-
ondermijnende actiegroepen, zoals: het rood verzets-
front, revolutionaire zellen en onkruid. Verder arti-
kelen over de leugen van de geweldloosheid, de
vredesbeweging in Oost-Europa en het verzet op Comiso.

- Nr. 16- Een moorddadige krant over aktievormen anno 1983.
De grote samenzwering tegen kapitaal en patriarchaat
gaat door-en groeit elke dag. Een historisch verhaal
over oproeren; betaalstaking als verzet; Vrouwen
tegen militarisme; Greenham Common; een strijdbaar
gedicht over politieke gevangenen. Inklusief een
affiche van Ger Arntz.

- STRIP - "Een dag uit het leven van een ambtenaar" over de
radikale verandering die zich voltrekt aan de heer
Habroken nadat hij tot het inzicht is gekomen dat
er iets vreselijk scheid zit in de wereld.

- ANSICHTKAART- Met als motto 'Kapitalisme weg ermee'
- ANSICHTKAART- 'ALLE wapentuig de wereld uit'.
- Affiche - 'ALLE wapentuig de wereld uit'

Verwacht in het najaar, kranten over Molukkers in Nederland
(november), en dieren bevruchttingsfront (oktober).

Losse nummers te bestellen bij: Vereniging Vrijbrief
Oranje Nassaulaan 51 1075 AK Amsterdam.
Telefoon: 020-736869

Prijzen zijn exclusief portokosten

Voorwoord

Atkorting

In dit verslag van het op 15 januari 1984 gehouden Kinderbeschermingstribunaal hebben we de discussies over de aanklachten tegen de Kinderbescherming en de noodzaak van een wezenlijk ander jeugdwelzijnsbeleid, zo volledig mogelijk weergegeven.

Verder geven we een indruk van de reacties die we naar aanleiding van het Tribunaal hebben gekregen, een kleine selectie uit de vele persberichten en een kijkje in de keuken van het parlement.

Politici, op een enkeling na, hebben op 15 januari 1984 hun gezicht niet laten zien. Vandaar dat we een compleet uittreksel van de Kamerdebatten over de Rijksbegroting 1984 van het Ministerie van Justitie met betrekking tot de Kinderbescherming, in dit verslag hebben opgenomen.

Wat hebben onze volksvertegenwoordigers over de Kinderbescherming te zeggen en hoe praten zij erover met elkaar ?

Tot slot volgen nog wat conclusies en een oproep aan alle betrokkenen een einde te maken aan het leed dat Kinderbescherming heet.

Afkortingen

AKK	Adviesburo Kinderbeschermings Konflikten
BM	Belangenvereniging Minderjarigen
BOPZ	Bijzondere Opneming in Psychiatrische Ziekenhuizen
IWAPV	Interdepartementale Werkgroep Ambulante Psychosociale Voorzieningen
IWRV	Interdepartementale Werkgroep Residentiële Voorzieningen
JAC	Jongeren Advies Centrum
JOZO	Jongeren Opvang Zelfhulp Organisatie
KBO	KinderBeschermings Overleg
MDHG	Medies-sociale Dienst Heroïne Gebruikers
OAT	Overleg en Advies Team
PAC	Plaatsings Advies Commissie
PGK	Pressie Groep Kinderbescherming
RvdK	Raad voor de Kinderbescherming
SIKH	Stichting Ideële Kamerbemiddeling en Huisvesting
Stb	Staatsblad
UCV	Uitgebreide Commissie Vergadering
WIJN	Werkverband Integratie Jeugdwelzijnswerk Nederland

Inleiding

Op de kinderbescherming en het jeugdwelzijnsbeleid in het algemeen wordt al vele jaren forse kritiek geleverd door belangengroepen van ouders, de BM en de alternatieve hulpverlening. Nooit lijkt er echt geluisterd te zijn. Vandaar dat wij op 15 januari jl. een bijeenkomst hebben georganiseerd waarop kindbeschermers en beleidsmakers ter verantwoording zijn geroepen. Zij zijn op die dag gekonfronteerd met de, vaak op een zeer emotionele manier geuite kritiek van degenen met wie de kinderbescherming bemoeienis heeft (gehad).

Deze kritiek heeft geleid tot een aantal aanklachten tegen, en een veroordeling van de kinderbescherming.

Anderzijds is deze manifestatie bedoeld om een eerste aanzet te geven tot een wezenlijk ander jeugdbeleid. De kritiek is uitgemond in een aantal eisen waaraan het jeugdwelzijnsbeleid minimaal moet voldoen.

De opzet van het tribunaal is gesteund door een groot aantal organisaties en belangengroepen die, direkt of indirekt, regelmatig worden gekonfronteerd met de gevolgen van het falende jeugdwelzijnsbeleid. Deze zijn: meidenwegloophuis, Blijf van m'n Lijf, Vrijbrief, BM, JAC, AKK, Comité Kindervuist, Stichting Waakzaamheid Persoonsregistratie, Kliëntenbond, MDHG, Vereniging Leefkring, JOZO, PGK.

De manifestatie is mede mogelijk gemaakt door financiële ondersteuning van de Kommissie voor de Projecten in Nederland, het Koningin Juliana Fonds en het comité voor Kinderpostzegels.

De koördinatie berustte bij het KBO van het JAC Amsterdam. Het is de bedoeling geweest om zoveel mogelijk mensen over de wan-toestanden in de kinderbescherming en over een ander jeugdwelzijnsbeleid te laten meepraten. Het tribunaal is meer in het bijzonder gericht op alle direkt belanghebbenden. Dat zijn in de eerste plaats de jongeren en ouders over wie de 'zorg' van de kinderbescherming zich uitstrekt(e), de tehuisdirekties en

overkoepelende organisaties, en niet te vergeten de ambtelijke top van het Ministerie van Justitie.

De politieke verantwoordelijkheid ligt formeel bij de betreffende bewindslieden in Den Haag en bij de Tweede Kamer. Het tribunaal richt zich daarom ook op politici.

Het programma omvatte de volgende onderdelen: een infomarkt met stands van de verschillende deelnemende organisaties, een diaserie en tentoonstelling over de kinderbescherming, een kinderprogramma, films (De laatste jaren van mijn jeugd, Kindergevangenis, De klaproos op de muur, Zicht op toezicht, Wegvliegen uit een koud nest), theater (M3, Kindervuist), muziek (Fanfare, Tröckener Keks, Tuners) en twee forumdiskussies (één 's middags en één 's avonds).

Tijdens de middagdiskussie is de kritiek op de organisatie en werkwijze van de kinderbescherming toegespitst op vier kernpunten:

- De zwakke rechts- en financiële positie van minderjarigen en het machtsmisbruik dat de kinderbescherming hiervan maakt.
- Het gebruik van isoleercellen in de rijksinrichtingen en een aantal partikuliere tehuizen, als uiterste konsekwentie van een systeem dat al van het begin af isolerend werkt.
- De kommunikatie en besluitvorming in de kinderbescherming en met name de rol van rapportage hierin.
- De situatie van etniese minderheden en met name buitenlandse jongeren, een in de kinderbescherming sterk oververtegenwoordigde groep. Zij hebben een nog zwakkere rechtspositie dan Nederlandse jongeren en zijn onderworpen aan een diskriminatief selektie- en plaatsingsbeleid.

Tijdens de avonddiskussie zijn voorwaarden naar voren gebracht, waaraan het jeugdwelzijnsbeleid minimaal moet voldoen:

- Een verbetering van de rechts- en financiële positie van minderjarigen.
- Een ontkoppeling van hulp en recht. De jeugdzorg dient op basis van vrijwilligheid te functioneren.
- Er moeten buurtgebonden voorzie-

ningen komen die onder eigen beheer van de buurt staan. Kleinschaligheid is hiervoor een noodzakelijke voorwaarde.

- De zorgkaders in de buurt moeten nadrukkelijk ook een preventieve functie hebben en moeten dan ook actief samenwerken met belangengroepen in de buurt.

Het heeft nogal wat moeite gekost om kinderbeschermingsautoriteiten en politici in het forum te krijgen.

De PvdA, grootste oppositiepartij, liet het geheel afweten. Het CDA gaf ook niet thuis. Slechts de VVD en PSP bleken bereid om aan de forumdiskussies deel te nemen. De VVD liet echter op de dag zelf verstek gaan.

Een aantal hoge kinderbeschermingsfunktionarissen (de heer Visser, hoofd Directoraat Kinderbescherming van het Ministerie van Justitie; de heer Baars, directeur van de Amsterdamse Raad voor de Kinderbescherming; de heer Peeters, directeur van het WIJN, de koepelorganisatie van de partikuliere kinderbescherming) en de staatssekretaris van Justitie, mevrouw Korte van Hemel, zijn opgeroepen om zich te verantwoorden voor hun beleid. Zij kregen de gelegenheid zich te verdedigen en daarmee de mogelijkheid de beschuldigingen te weerleggen. Zij zijn echter niet op komen dagen. Wij trekken hieruit de konklusie dat zij zich blijkbaar diep schamen voor hun beleid.

Uiteindelijk hebben we toch een aantal kinderbeschermingsfunktionarissen bereid gevonden om deel te nemen aan de forumdiskussies: o.a. een kinderrechter, een tehuisdirectielid, een directeur van een plaatsende instantie, een PAC-lid.

Op 15 januari is weer eens gebleken dat de kinderbescherming een onderwerp is dat leeft bij veel mensen. Meer dan 1800 geïnteresseerden zijn bij deze manifestatie aanwezig geweest. Een groot gedeelte van hen had bepaald negatieve ervaringen met de kinderbescherming (gehad). Ook de aandacht van de media is erg groot geweest. Naar aanleiding van het tribunaal hebben vele dag- en weekbladen en makers van verschillende radio- en televisieprogram-

ma's aandacht besteed aan de kinderbescherming.

Bij de bespreking van de justitiebegroting in de tweede kamer op 31 januari jl. is door Kosto (PvdA), Lankhorst (PPR) en van Es (PSP) gewezen op het tribunaal. De staatssekretaris is gevraagd om te reageren op de woede en verontwaardiging die te horen is in de getuigenverklaringen van de vele (ex) kinderbeschermingspupillen die spontaan hebben gereageerd op wat tijdens de diskussies naar voren kwam.

Voor het overige gaat de politieke diskussie niet in op de kritiek en de eisen van degenen die het functioneren en de werkwijze van de kinderbescherming uit eigen ervaring kennen. De politici (een enkeling daargelaten) herleiden het probleem tot een centenkwestie. Zij gaan er gemakshalve van uit dat de goedkoopste oplossing ook de beste is.

Met dit verslag willen wij de politici en alle overige geïnteresseerden opnieuw konfronteren met de grote onvrede die leeft bij velen die zijn aangewezen op de kinderbescherming.



De kinderbescherming aangeklaagd

INLEIDING ANNE-MARIE GREWEL

Het tribunaal is georganiseerd om de kritiek van vele minderjarigen en meerderjarigen die in aanraking zijn gekomen met de kinderbescherming te bundelen tot een aanklacht tegen de kinderbescherming.

De organisatoren hebben, net zoals de kinderbescherming-dossiers aanlegt over haar cliënten, een dossier over kinderbescherming gemaakt. Juist omdat de kinderbescherming haar cliënten veroordeelt, veroordelen zij de kinderbescherming.

Zij klagen de kinderbescherming aan, en wel omdat volgens hen dit instituut is geworden tot een bureaucraties apparaat dat niet in staat is werkelijk te helpen, maar wel om hulp als straf op te leggen.

In deze forumdiskussie van 4 tot 6 uur gaat het om een viertal aanklachten tegen de kinderbescherming.

Deze aanklachten worden toegelicht door middel van getuigenverklaringen. Het forum zal vervolgens met de zaal hierover in discussie treden.

De kinderbeschermingsfunktionarissen worden gevraagd zich publiekelijk te verantwoorden over het tot nog toe gevoerde beleid. Zij krijgen de gelegenheid tot weerwoord en weerlegging van de kritiek.

Aan de politici de vraag om hun bijdrage te leveren aan deze discussie vanuit hun verantwoordelijkheid als volksvertegenwoordiger, en konsekwenties te trekken m.b.t. de besteding van gemeenschapsgeld aan het welzijn van betrokken burgers.



De forumleden, van links naar rechts:

de heer v.d. Goes, kinderrechter te Breda en tevens voorzitter van de Nederlandse Vereniging van Kinderrechters;

de heer Steenoven, directeur van Pro Juventute te Amsterdam;

de heer Derrix, direktielid van de Rekkense Inrichting

"De Marke";

de heer Dragtsma, medewerker van het Opvangcentrum Singel te Amsterdam;

mevrouw Grewel, voorzitster van het forum;

mevrouw van Es, Tweede Kamer-lid voor de PSP;

de heer de Smet, koördinator Landelijk Overleg Alternatieve Hulpverlening;

de heer van Susteren, Belangenvereniging Minderjarigen te Eindhoven;

de heer Faasse, Belangenvereniging Minderjarigen, Groningen.

Belangrijke funktionarissen en instanties uit de kinderbescherming die hun medewerking hebben geweigerd: staatssekretaris Korte-ten Hemel, Direktoraat Kinderbescherming van het Ministerie van Justitie, het WIJN, Raad van de Kinderbescherming, Directie van het Sociaal Agogisch Centrum, leiding van het JOC, en de directie van het Lloyd Hotel.

Zonder bericht is weggebleven de vervanger voor mevrouw Lucassen-Stautener, Tweede Kamerlid voor de VVD.

Eerste aanklacht: De financiële en rechtspositie van minderjarigen

De Kinderbescherming maakt machtsmisbruik van de zwakke financiële- en rechtspositie van minderjarigen. Door haar zorg, toezicht en bevoogding bevestigt en versterkt zij de rechteloze positie van minderjarigen.

Heel duidelijk komt dit tot uiting in de reactie van de kinderbeschermers op weglopers. Het aantal minderjarigen dat jaarlijks wegloopt wordt geschat op 22.500. De meesten van hen worden niet door de politie gesignaleerd en opgespoord, omdat ze weer snel naar huis terugkeren of omdat hun adres bij de politie bekend is.

De politie registreert jaarlijks zo'n 7.500 wegloupegevallen. In één derde van deze gevallen gaat het om tehuisweglopers. Dat is een kwart van het totaal aantal kinderen dat in tehuizen verblijft.

Het komt met andere woorden nogal vaak voor dat tehuusbewoners de benen nemen. Hierop wordt door de kinderbescherming meestal gereageerd met vervolging. De voortvluchtige tehuusbewoner wordt dan op de telex gezet. Speciale jeugdbrigades van de politie-korpsen houden zich dagelijks bezig met de opsporing en het terugbrengen van deze minderjarigen. Mogelijkheden om elders onderdak te vinden en bijstand van de Sociale Dienst te krijgen worden tegengewerkt, zonet geheel geblokkeerd.

Blijft een kinderrechter op het standpunt staan dat een voortvluchtige tehuusbewoner /ster terugmoet naar het tehuis waaruit werd weggelopen, dan kunnen niet-justitiële hulpverleners nog maar weinig steun bieden. Weglopers worden zo gedwongen óf met hangende of geboeide pootjes terug te keren óf onder te duiken in de illegaliteit, met de daaraan verbonden risico's. Het weglopen wordt als probleemgedrag van het kind opgevat, en niet serieus genomen als uiting van verzet.

De kinderbescherming dreigt de controle en machtsuitoefening over de minderjarige te verliezen en maakt misbruik van de zwakke rechts- en financiële positie van minderjarigen om hen weer onder haar controle en invloed te krijgen.

REAKTIES UIT DE ZAAL

Ik ben Wessel en heb mijn hele leven in tehuizen gewoond, ben nu 20 jaar en vaak weggelopen, maar ben altijd teruggebracht. Daar werd ik voor gestraft, hoe dan ook.

Ik ben 36 jaar en heb ook mijn hele jeugd in tehuizen doorgebracht. Onder andere in Rekken en Zetten. In Rekken sloten ze je 10 dagen op als je probeerde weg te lopen. Kunt u verklaren waarom dat gebeurt?

Ik heb ook in tehuizen gezeten en geprobeerd weg te lopen. Uiteindelijk kwam ik in een Rijksinrichting terecht. Daar kregen ze je wel kapot. Goed dat jullie erover praten, maar het haalt toch niks uit. Ik krijg die mensen nog wel.

Ik ben Peter Prinsen en voorzitter van de stichting MAN '79. Ik had een keer een meisje aan de telefoon dat was weggelopen uit een tehuis. Ze was ondergedoken. Het bleek dat zij zwaar suikerpatiënte was. We hebben insuline moeten hamsteren voor haar. Ons verzoek aan de kinderrechter haar van de telex te halen werd geweigerd. Zo werd zij gedwongen terug te gaan.

Ik ben Tineke, 16 jaar en in augustus '83 van huis weggelopen. De kinderbescherming heeft me geweldig geholpen. Mij werd de keus gelaten of ik in een tehuis of pleeggezin wilde. Ik koos voor een pleeggezin, waar ik heel goed ben opgevangen. De kinderbescherming doet dus ook goeie dingen.

Forumlid Joop de Smet:

Weglopen is een vorm van verzet. Er wordt door de Jongeren Advies Centra al jarenlang kritiek geleverd op de kinderbescherming en met name op de leefsituatie in tehuizen. Waarom verandert daar niets? Onze opvatting is dat je de financiële- en rechtspositie van jongeren moet versterken. Regering en Tweede Kamer moeten daar eindelijk eens werk van maken. Jongeren moeten over hun eigen leefsituatie kunnen beslissen.

Forumlid Jan Faasse :

Ik vind het slecht dat er geen nazorg is. Je merkt dat het tehuisverleden voor een boel mensen nog steeds een trauma is. Ik vind dat de kinderbescherming schadevergoeding zou moeten geven aan mensen die aan haar zorg waren toevertrouwd.

Er is een verschil in onderdrukking. Vroeger gebeurde dat veel openlijker. Nu gaat het subtieler en dat is eigenlijk veel enger.



Forumlid Hannes Dragtsma:

Ik werk in een crisiscentrum. Daar komen veel jongeren die uit tehuizen zijn weggelopen. Van hen hoor je de meest afschuwelijke verhalen. Bij de hulpverlening aan deze jongeren word je vaak gehinderd door de kinderrechters. Het lijkt er vaak op, dat zij al besloten hebben wat er met de jongeren moet gebeuren. De rechtspositie van minderjarigen zou verbeterd moeten worden. Rechtshulpverlening lijkt mij noodzakelijk omdat jongeren het vaak al niet verbaal tegen de rechters kunnen opnemen.

Forumlid van de Goes:

De rechts- en financiële positie van minderjarigen wordt niet door de kinderrechter gemaakt; die wordt bepaald door de politiek. Ik moet werken met de situatie zoals ik die aantref. Dat geldt niet alleen voor de jongeren die met de kinderbescherming in aanraking zijn gekomen. Er zijn veel jongeren die nooit iets met de kinderbescherming te maken hebben gehad, maar die wel uit huis geplaatst zijn. Voor deze zgn. vrijwillige uithuisplaatsingen geldt natuurlijk het probleem van de rechtspositie evenzo. Het is goed als de rechtspositie duidelijker gemaakt wordt dan hij nu is. Er wordt al jaren over geschreven en gedacht maar er is nog steeds geen

oplossing gekomen.

De heer Doek stelt voor dat jongeren vanaf 16 jaar in hoger beroep zouden moeten kunnen gaan tegen gerechtelijke uitspraken. Daar zou je serieus over moeten denken. Maar dan vind ik wèl, dat jongeren die zonder tussenkomst van de kinderrechter in een tehuis komen, ook dat beroepsrecht moeten hebben. Zij zouden in dat geval procederen tegen hun ouders. Het lijkt me ook een goede zaak als er een soort rechtshulp voor jongeren zou komen. Daarmee zou je hun rechtspositie kunnen verbeteren, maar echt veranderen doe je het niet. Het schijnt een groot probleem te zijn er in de Tweede Kamer een wetsverandering doorheen te krijgen. Daar zou meer aan gewerkt moeten worden.

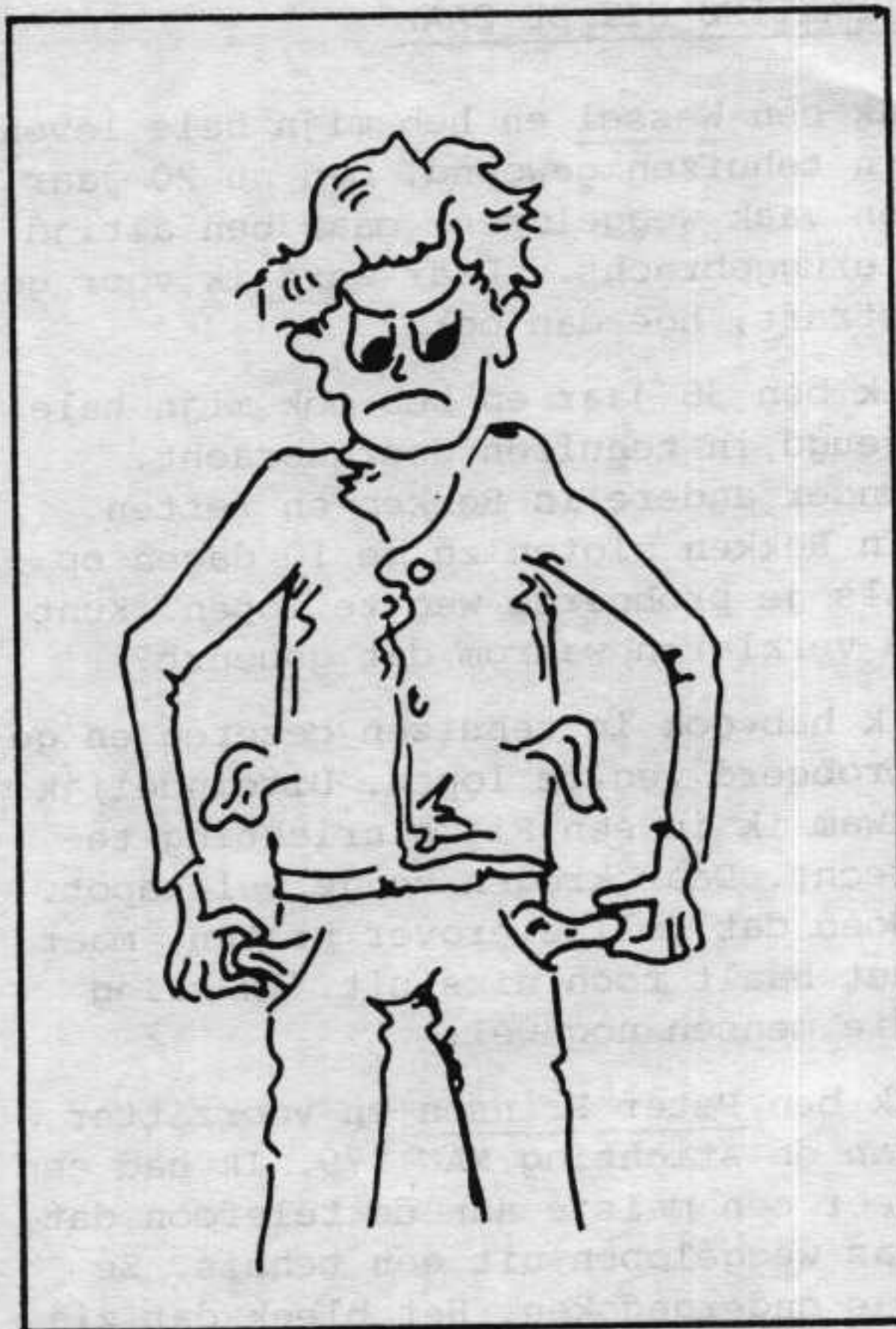
Forumlid Andrée van Es:

Ik denk dat je twee dingen goed in de gaten moet houden. Ten eerste hebben minderjarigen tot hun 21e helemaal niets te vertellen. Ze hebben geen enkel recht. Dat betekent dat ze afhankelijk zijn van de gunsten van meerderjarigen, die over hen beslissen.

Ten tweede is lang niet altijd duidelijk op grond waarvan besluiten worden genomen. Wat zijn eigenlijk de normen die in de samenleving bestaan over hoe kinderen zich behoren te gedragen en hoe ouders zich ten opzichte van hun kinderen moeten gedragen? Als een aantal mensen bij de Raad van de Kinderbescherming of de kinderrechter vinden dat iemand afwijkend gedrag vertoont, kunnen ze ingrijpen. Een goede rechtspositie van de minderjarigen ontbreekt, en ook de financiële positie is slecht. Als jongeren een uitkering krijgen is dat nog steeds een gunst. Er zijn best concrete punten aan te geven, waar je wat aan zou kunnen doen. Zestienjarigen bijvoorbeeld, kunnen heel goed zelf aangeven waar ze willen wonen, netzogoed als 12-jarigen daar al een mening over kunnen hebben. Dit zou zo spoedig mogelijk via de wetgeving veranderd moeten worden.

Een jongen uit de zaal:

Van de Goes zegt dat hij wil weten waarom iemand wegloopt. Mijn ervaring is dat de kinderrechter daar niet naar luistert. Je wordt geleefd door de kindbescherming. Als je zelf met een plan komt, dan moet dat eerst



door allerlei commissies heen. Vervolgens wordt je verteld dat het toch niet kan, want ze hebben andere plannen met je; en als je daar niet aan meewerkt, kom je uiteindelijk in Rekenen of Zetten terecht. Pas als dat verandert gaat de kindbescherming vooruit.

Een meisje:

Als je uit een tehuis wegloopt word je niet serieus genomen. Je loopt weg voor de macht die ze over je hebben. Ze kunnen je laten bukken, maar ze kunnen je niet breken.

Een man:

Ik ben 29 jaar en heb een groot deel van mijn jeugd in tehuizen doorgebracht. Voor mij is het een politieke zaak. Het is duidelijk waarom de verantwoordelijken hier niet zijn. De grote afwezigen zijn de VVD, de PvdA en het CDA. Deze partijen houden blijkbaar liever hun bek.

Ik heb nog wat opmerkingen. Ten eerste worden in een aantal tehuizen bewoners geïsoleerd als ze een te grote mond hebben. Het in aanbouw zijnde JOC bijvoorbeeld gaat twee isoleercellen bevatten. Ten tweede kunnen we vaststellen dat jongeren mede door hun zwakke rechtspositie in tehuizen belanden.

In Nederland streven we met de kindertehuizen naar grootschaligheid.

Tineke:

Jullie praten allemaal eenzijdig. Ik heb toch zelf mogen kiezen! Als het me niet beviel kon ik iets anders doen.

Rob Ligthart:

Ik heb ook in tehuizen gezeten. Mijn aanklacht is dat het belachelijk is dat je in een tehuis wordt geplaatst omdat je moeilijk hanteerbaar bent.

Een vrouw:

Ik wil weten waarom je voor 10 dagen werd opgesloten als je probeerde weg te lopen. Kan meneer Derrix daar een antwoord op geven?

Forumlid Derrix:

Toen dat gebeurde werkte ik er nog niet. Maar de verhalen daarover vind ik verschrikkelijk. Dat het is gebeurd ontken ik niet. Het blijkt ook uit foto's en een aantal zwartboeken. Ik vind isolatie abnormaal en denk dat het alleen maar agressie oproept en helemaal niet helpt. Sinds drie jaar zijn op "De Marke" geen isoleercellen meer in gebruik. Mede door de inzet van BM Twente. Ook de isolatie-machtiging die wij hadden van het ministerie van justitie, hebben wij ingeleverd.

Er wordt niet langer maar één keer per jaar een bespreking gehouden over de jongens en meisjes in het tehuis; dat gebeurt nu tenminste drie à vier keer per jaar. Elke nieuwe bewoner

die bij ons komt krijgt een boekje, waarin o.a. de rechten en de financiële positie zijn opgenomen. Zou juist werd gezegd dat het gebruik van isoleercellen makkelijk te controleren is. Tegenwoordig worden echter veel andere subtielere dwangmiddelen gebruikt, die niet te controleren zijn.

Forumlid Jan Faasse :

Ik wil nog even reageren op Tineke: het is leuk voor jou dat je goed bent terechtgekomen. Maar - zoals Andrée van Es al heeft gezegd - het hangt nog teveel van het toeval af. Volgens mij zijn er nog teveel uithuis-plaatsingen, die niet in het belang van de jongeren zijn.

Anne-Marie Grewel

We moeten de discussie over de eerste aanklacht afsluiten. Wat wel duidelijk is geworden, is dat de rechts- en financiële positie van minderjarigen nog steeds niet goed geregeld zijn. Na al die jaren er over praten, is het nog nooit zover gekomen dat de jongeren over hun eigen leefsituatie kunnen beslissen. De onderdrukking door en de afhankelijkheid van meerderjarigen die het voor het zeggen hebben, blijft voortbestaan. Vanavond gaan we kijken hoe we daar aan wat zouden kunnen veranderen.

Tweede aanklacht: De rapportage in de kinderbescherming

De manier waarop met rapportage wordt omgegaan, maakt duidelijk dat de kinderbescherming uit is op kontrôle en beheersing.

Rapportage speelt een belangrijke rol in het kinderbeschermingsgebeuren. Het gewicht dat aan een dossier wordt toegekend, blijkt vooral op het moment dat je als minderjarige voor de kinderrechter staat. Belangrijke beslissingen over minderjarigen en ouders worden vooral op grond van de informatie in het dossier genomen. Tegelijk wordt de invloed van jongeren en ouders op die rapporten zorgvuldig tot een minimum beperkt. Gerapporteerd wordt er niet samen met jou en voor jou, maar over jou en achter je rug om. Een dergelijke wijze van rapportage maakt duidelijk dat de kinderbescherming uit is op kontrôle en beheersing.

Piet van Steenoven, forumlid:

Rapportage is in het belang van de cliënt. Als er geen rapportage is, kun je nog veel meer dingen doen waar verder niemand weet van heeft. Dus wil ik beweren dat de cliënten, zowel de kinderen als hun ouders, recht hebben op rapportage.

De vraag is alleen of de wijze waarop dat gebeurt wel juist is. Vaak hoor je de kritiek, dat er over de mensen wordt gerapporteerd zonder dat die er bij betrokken zijn.

De mensen over wie wordt gerapporteerd zijn er echter wel bij betrokken. Elk rapport dat de Raad voor de Kinderbescherming of een Voogdijinstelling maakt, wordt met de cliënt besproken. Elk rapport dat over een minderjarige gemaakt moet worden - bijvoorbeeld t.b.v. een verlenging van een ondertoezichtstelling - wordt besproken. Als dat niet zo is, dan moet het siesteem veranderen.

Een jongen:

Het klopt niet wat je daarover zegt. Je bent er alleen bij betrokken omdat je naam erin voorkomt. Je krijgt geen inzage en je mag er geen kritiek op leveren. De rechter beslist op basis van rapportage over jou. Je wordt door zo'n rechter gehoord. Maar daar sta je dan als jochie van 14 en met een voogd die je eens in het half jaar ziet. Natuurlijk voel je je niet op je gemak. En dan kan je als rechter natuurlijk heel veel inzicht krijgen in het kind als je zo even voor de rechtszitting met hem praat.

Een vrouw:

Ik ben pissig op die meneer van Steenoven. Als cliënt van Pro Juventute heb ik het etiket van 'zwak begaafd' opgeplakt gekregen, toen ik zo'n 6 à 7 jaar was. Toen ik niet meer onder het gezag van de kindbescherming stond, kwam ik erachter dat papieren van mij waren doorgespeeld naar het Arbeidsburo. Er werd tegen mij gezegd: u bent zwakbegaafd, u krijgt geen omscholing. Ik wilde de mavo doen. Toen ben ik in beroep gegaan en de rechter zei: "Het staat op papier. We kunnen er niets aan doen". Zo werd ik arbeidsongeschikt verklaard. Ik weet, dat er bij de R.v.d.K. te Amsterdam en bij de Voogdijinstelling nog steeds rapporten over mij liggen. In die rapporten staat de idiootste kolder. In het tehuis Angela, waar ik 4½ jaar heb gezeten, worden rapporten

30 jaar bewaard. Mijn rapporten heb ik nooit gezien. Maar de richtlijnen ervoor heb ik wel in handen gekregen. Hoe zij denken over rapportage is heel schofterig. Dat heeft niets meer met kindbescherming te maken.

Godelieve:

Ik heb een rapport gepikt omdat ik wel nieuwsgierig was naar wat ze over mij geschreven hadden. Enkele dingen eruit wil ik noemen. Er zat een begeleidende brief bij dat ik het rapport gelezen had en wist wat erin stond. Dit is niet waar! Ik had het niet gelezen! En ook al had ik het wel gelezen, dan had ik nog niet begrepen wat erin stond, omdat ik te jong was om die taal te begrijpen. Dat ik 14 kalmerende pillen per dag kreeg staat niet in het rapport. En dat hierdoor m'n gedrag werd beïnvloed, hadden ze blijkbaar ook niet door. Je zou toch verwachten, dat zoiets vermeld zou zijn. Mijn beoordelingen waren erg subjectief. Als je niet gemotiveerd bent is het bijna onmogelijk om aan ieders verwachtingen te voldoen. Verder stond erin dat ik 13 uur per week op de mangelkamer werkte. Nou, dat klopte ook niet. Ik werkte er 36 uur.

Volgens het rapport was mijn interesse te zwak. Ik was ongemotiveerd en eigenwijs. Het is toch niet abnormaal dat een kind van 14 niet geïnteresseerd is in dit soort werk?

Na een aantal vaatdoekjes gemaakt te hebben, heb je het ook wel gezien - als je niets kunt maken wat je zelf leuk vindt.

Ook voor televisie-kijken was mijn belangstelling zeer beperkt volgens het rapport. Nou, als alle programma's voor je uitgezocht worden en bepaald wordt wat je wel of niet mag zien, dan gebeurt het wel eens dat je weinig belangstelling hebt.

En dan m'n geloof. Ik vloekte als een ketter. Maar wat stond er in het rapport, om mijn ouders te strelen? Dat ze konden zien, dat ik een goede godsdienstige achtergrond had. Over gezondheid werd vermeld dat ik voortdurend iets had om over te klagen. "Ze zegt dat ze niet goed kan zien en wil naar de oogarts". Als ik + 5 en + 7 heb, zou ik dan slecht of goed zien?

"Haar kleding vertoont weinig smaak. Ze zegt: ik loop ermee en als ik het maar mooi vind". Op de bewering dat anderen ertegen aan moeten kijken

reageert ze met "dat is mijn zaak". Het lijkt me heel vervelend steeds anderen te moeten vragen wat ik moet aantrekken, want dan ben je onevenwichtig en afhankelijk. Ze weten goed te vertellen hoe mijn gedrag was, zou moeten worden, en wat voor begeleiding nodig zou zijn. Ze verbloemen de werkelijkheid. Ze verwachten gewoon van je dat je je aanpast aan hun normen en waarden. Het rapport dat voor derden bedoeld is, verhult de waarheid. Ik zou labiel zijn, want ik verdraai dingen, En ben ook nog subjektief. En voor deze gespecialiseerde behandeling heb ik bedankt.



Toen kon ik gaan afkicken van een medicijnen-verslaving, met het gevolg dat geen enkele school me wilde hebben. Zo kwam ik weer in een tehuis terecht en de cirkel was rond.

Ik wil ook nog iets zeggen tegen mensen die met de kinderbescherming te maken hebben gehad. Waar je niet de gelegenheid hebt iets te leren kan je er ook niet mee leren omgaan. Dat een ander niet met jou om kan gaan is zijn of haar probleem net zo goed. Maar ze proberen er alleen jouw probleem van te maken door je te bestempelen als moeilijk opvoedbaar. Als je je dat lang genoeg laat aanpraten, dan voel je je onaanvaardbaar voor je verdere leven. Ik denk dat dit het grootste probleem is, dat ik mezelf heb aangedaan. Je moet immers de rest van je leven met jezelf omgaan?

Een vrouw:

Ik heb mijn rapport een keer een half uur mogen inzien. In Zetten en Heilohof heb ik ze nooit mogen lezen. Ik heb er nu nog last van. Toen ik uit het tehuis kwam en naar een school wilde, hebben ze eerst informatie over me opgevraagd bij de kinderbescherming. Ik werd niet aangenomen omdat ze bang waren dat ik weer zou weglopen. Bij de volgende school waar ik me aanmeldde heb ik een heleboel verzwegen, zodat ze me toch zouden aannemen. Als ik later wil gaan werken, dan komt mijn kinderhuis-verleden weer ter sprake. Die rapporten zouden na 5 jaar of zo moeten worden verbrand, in plaats van 30 jaar bewaard te blijven.

Lenie Booms:

Ik wil iets zeggen namens een ouder. Ik heb op 7 januari 1984 een rapport weggenomen bij de kinderbescherming. Ontzettend geschokt was ik over de leugens, verdraaiingen en het weglaten van feiten. Uit voorzorg zijn alle gesprekken die we hadden met de heer van Gorke van de kinderbescherming uit Breda op de band opgenomen. Gebleken is, dat wat er op de band en in het rapport staat met elkaar in tegenstelling zijn. Dit is een bewijs van hoe slecht de kinderbescherming met rapportage omgaat.

Jan van Est:

Ik spreek hier namens de Kliëntenbond in de Geestelijke Gezondheidszorg. In de psychiatrie komen ook veel mensen voor die een kinderbeschermingsverleden hebben. De kinderbescherming is zelf ook een beetje psychiatries bezig met al haar psychologen en maatschappelijk werkers en zo. Een hele hoop mensen komen in de psychiatrie terecht doordat ze gemold zijn door de kinderbescherming. De boosheid van die mensen wil ik hier verwoorden. Dikwijls moeten mensen tijdens psychiatrische behandelingen allerlei vernederingen ondergaan, net als in de kinderbescherming. Die behandelingen worden vaak bedacht naar aanleiding van rapporten uit het verleden. Voordat je er binnen komt lezen ze eerst je dossier. Het etiket is al geplakt. Je was al gek en je blijft het. Mensen pikken dit niet langer en willen hun dossier in eigendom hebben. Ook eisen ze, dat ze voortaan inzage moeten hebben in hun dossier, dat ze recht krijgen

op een kopie, en dat er geen brieven over en weer worden geschreven zonder toestemming van degene over wie het gaat. De kinderbescherming en de psychiatrie zijn op dit terrein net een soort geheime politie. Ze schrijven allerlei belastende verhalen over je, achter je rug om. Het effect is duidelijk: als je eenmaal een stempel hebt kom je er niet meer vanaf. Het is 1984, zeker in de kinderbescherming en de psychiatrie. Dat blijkt ook als mensen hun dossier meenemen, dan worden ze onmiddellijk als dief bestempeld. Wij willen dat er zo spoedig mogelijk een wetgeving komt, waardoor hieraan een eind wordt gemaakt. Wij willen ook dat het eigendomsrecht van de dossiers aan de mensen toekomt over wie het gaat.

Forumlid Hannes Dragtsma:

In het crisiscentrum maken wij ook dagelijks een rapportage. Alleen, we doen het op een andere manier. Wij maken het rapport samen met een cliënt en voor een cliënt. Wat heel vervelend is, is de manier waarop er bij de R.v.d.K. met rapportage wordt omgegaan. Jongeren kunnen daar nog jaren last van hebben. Ik vind dat het rapport binnen een jaar - en dat doen wij op het crisiscentrum - vernietigd moet worden. Of, als een jongere dat op prijs stelt, moet hij dat mee kunnen krijgen, mits dat niet schadelijk is voor de betrokkenen. Ik denk dat de R.v.d.K. wat dat betreft best een voorbeeld aan ons kan nemen. Hoe doet Pro Juventute dat?

Forumlid Piet van Steenoven:

Ik wil daar zeker antwoord op geven. Mijn mening is, dat er in de kinderbescherming gerapporteerd moet worden. Het startpunt ligt bij de cliënt en bij degene die de intake doet. Die mensen nemen samen het gesprek door, nemen samen kennis van het verslag. Het wordt door beide partijen getekend en vervolgens wordt afgesproken op welke manier het gebruikt zal worden. Ook moet door beide partijen bepaald worden of en wanneer het vernietigd wordt.

Anne-Marie Grewel:

Zo zou het misschien moeten zijn, meneer van Steenoven. Ik denk ook dat een rapport niet eenzijdig moet worden opgesteld, maar dat het gezamenlijk bepaald zou moeten worden.

Ook wanneer het vernietigd zou moeten worden. Daar zou zelfs een wettelijke grens voor moeten zijn. Maar hoe gaat het met mensen die nu al een dossier hebben?

Piet van Steenoven

Ik denk dat die mensen als de bliksem naar de organisaties moeten gaan waar die dingen liggen. Ze moeten gewoon het recht opeisen, dat die dossiers vernietigd worden. Ik vind dat het zo moet in de kinderbescherming. En ik vind dat je gebruik moet maken van dat recht.



Een jongen:

Jawel, ik had ook zogenaamd het recht om m'n ouders te zien, maar dat recht werd je lang niet altijd gegeven. Zolang de macht nog steeds ligt bij allerlei instellingen, wordt er met je recht geen klote gedaan.

Een jongen:

Als ik m'n recht wil halen, dan moet ik naar de rechter stappen. Maar voordat ik naar de rechter kan stappen moet ik eerst naar m'n voogd want ik ben nog maar 20. Mijn voogd kijkt wel beter uit dan een rechtszaak tegen zichzelf aan te gaan spannen. Op die manier je recht halen is godsonmogelijk. Dus we hebben zogenaamd de rechten, maar we krijgen het nooit voor we 21 zijn. Een belachelijke leeftijdsgrens.

Anne-Marie Grewel

Bovendien hebben een heleboel particuliere instellingen hun eigen regels. Het gebeurt derhalve heel vaak dat je je recht niet krijgt. Meneer v.d.Goes,

wat moet daar eigenlijk aan gebeuren?

Forumlid v.d.Goes:

Er moeten heel duidelijk vastgelegde regels komen. Als de regels niet kloppen, dan zijn ze niet duidelijk genoeg.

Anne-Marie Grewel

Laat v.d.Goes dan even vertellen hoe het zou moeten en wie dat moeten regelen.

Forumlid v.d. Goes

U kunt niet van mij verwachten dat ik hier nu even de problemen oplos. In Den Haag, in de politiek en in het hele welzijnsland wordt er al jaren en jaren over gesproken. Daar worden de regels gemaakt en veranderd. Het is nog steeds niet goed geregeld, en daar kan de kinderrechter weinig aan doen.

Anne-Marie Grewel

Andrée van Es, vind je dat mensen hun volledige dossier moeten kunnen inzien en vind je dat er een vernietigingstermijn moet zijn?

Andrée van Es

Ja, dat is wel het minste. Als je uitgaat van de gedachte die ik hier achter de tafel heb gehoord, dat het dossier in het belang is van de cliënt, dan betekent dit dat zo'n dossier niet kan bestaan zonder de toestemming van die cliënt. Dat ligt nu heel duidelijk niet zo. Mijn mening is dat een cliënt ten alle tijden recht moet hebben om in dat dossier te kijken, er dingen in te veranderen als ze niet kloppen.

Het dossier moet eigendom zijn van de cliënt, zodat derden dat dossier niet in handen kunnen krijgen zonder toestemming van de cliënt.

Ik denk inderdaad dat er een vernietigingstermijn moet komen. Hierin zou ook de cliënt beslissingsrecht moeten hebben. Dat zijn dingen die wettelijk geregeld moeten worden.

Aan de andere kant denk ik wel dat - binnen de grenzen die er nu zijn - de kinderrechter meer ruimte heeft dan v.d. Goes zegt. Hij kan best bepalen dat een cliënt recht heeft om z'n dossier te lezen; daar heeft hij nu al genoeg ruimte voor.

Forumlid v.d.Goes:

Over welke dossiers heeft u het dan? Ik heb geen recht van spreken over

dossiers die in de tehuizen liggen. Mijn zeggenschap beperkt zich tot de papieren die mij worden toegezonden door tehuizen, voogdijinstellingen en de Raad v.d.Kinderbescherming. Dat zijn de papieren waar ik over beschik. Ik krijg tegenwoordig geen rapport van de Raad waar niet in staat met wie het besproken is. En dat zijn altijd de ouders en de oudere minderjarigen.

Andrée van Es

U kunt nalaten van rapporten gebruik te maken als uw cliënt dat vraagt. U kunt ook rapporten aan de cliënt overhandigen en hem de mogelijkheid geven die rapporten te corrigeren.

Forumlid v.d.Goes

Dan moet u even zeggen wie u bedoelt als u het over 'de cliënt' heeft: de minderjarige, of de ouders.

Andrée van Es:

Nee, ik bedoel de minderjarige.

Forumlid v.d.Goes:

En vanaf welke leeftijd? Het maakt heel wat uit of een cliënt 8 of 18 jaar is! U moet me even helpen met het volgende probleem. In zo'n rapport staan niet alleen gegevens over dat meisje of die jongen. Er staan ook dingen in geschreven over hun ouders, dingen die de ouders zelf nooit aan anderen hebben verteld. Wat moet ik dan doen?

Anne-Marie Grewel

Het probleem zit niet alleen in de inzage van het dossier. Het zit ook in de manier waarop dossiers geschreven worden. Als er nieuwe regels zouden komen voor het schrijven van die dossiers, kan je ook een acht-jarige inzage geven in zo'n rapport.

Nu is het zo, dat er dossiers zijn die niet vernietigd worden. Als je om inzage vraagt, ook als volwassene, dan wordt er zogenaamd ter bescherming van jezelf, bepaald dat je slechts een stukje van het dossier (of het helemaal niet) mag inzien. Je zou wel eens kunnen schrikken van wat erin staat.

Een jongen

Ik woon zelf in een tehuis in Amersfoort. Daar worden ook rapporten geschreven. Die mag ik inzien en er zelfs in veranderen. Dat is misschien maar in één op de duizend tehuizen, maar het is er tenminste één. Er is

ook een bewaartijd: binnen een paar jaar worden de rapporten vernietigd.

Anne-Marie Grewel

Dan gedraagt dat tehuis zich tenminste fatsoenlijk.

Een vrouw

Helemaal niet, want daarmee wordt niets veranderd aan het feit dat je wordt beoordeeld door de ogen van mensen die vaak hele andere normen hebben. Rapporten zijn op zich onrechtvaardig, omdat je daarin niets over jezelf te vertellen hebt. Ook al mag je er zelf iets in veranderen. Je wordt dan medeplichtig gemaakt. Je gaat jezelf beoordelen binnen hun zienswijze. En dat doet geen recht aan de persoon die je bent.

Anne-Marie Grewel

Ik vind ook niet dat er uitgebreide dossiers moeten zijn. Als ze over je schrijven moet dat met je besproken worden. Ook vind ik dat je erin moet kunnen veranderen. Het is verkeerd dat er verzameldossiers worden aangelegd, waarin allerlei deskundologen voorschrijven hoe je houding had moeten wezen.

Een man

Meneer v.d.Goes, is het mogelijk zonder rapportage u een beeld te vormen van een pupil die onder uw toezicht staat?

Forumlid v.d.Goes

Dat zou alleen maar kunnen als iedereen die daarover een mening moet of wil geven die aan mij komt vertellen. Van mij kan niet verwacht worden, dat ik dat allemaal mondeling kan overbrengen en kan onthouden. Later moet ik kunnen verdedigen waarom ik een bepaalde beslissing heb genomen. Dat lukt me niet. Bovendien is een beslissing van mij onderworpen aan hoger beroep van het gerechtshof. Ook het gerechtshof moet kunnen zien op grond waarvan ik een beslissing genomen heb, anders kunnen zij me nooit korrigeren.

Een jongen

Ja, ik begrijp dat wel. Maar ik kwam laatst bij de kinderrechter omdat ik wilde gaan studeren. Er kwam een waanzinnig pak papieren op tafel. Dat was mijn dossier. Vindt u dat nou nodig? En leest u dat allemaal?

Forumlid v.d.Goes

Dat hele dossier is waarschijnlijk niet nodig. Ik denk dat je er een boel uit weg kunt laten, maar dan nog is achteraf de vraag of je dat allemaal wel nodig hebt. Ik lees alle dossiers van begin tot eind.

Joop Buinink

Ik zit bij het AKK. Wij ondersteunen mensen die proberen inzage te krijgen in hun dossiers. In tegenstelling tot wat er net gezegd is, blijkt dat het recht op inzage of wijziging in dossiers er niet is. Met name door functionarissen wordt gesteld dat zij dat recht niet hebben. Zij kunnen doen wat zij willen.

En dan de rechtbank. Daar is absoluut niets geregeld, over wat er met de dossiers gebeurt. Dat betekent - en daarmee haak ik aan op wat al eerder gezegd is - dat een rechter in feite alle vrijheid heeft om inzage te geven in een dossier. Mijn ervaring is dat alle kinderrechterbureaus in Nederland - waarvan ik er een aantal heb afgebeld - zeggen dat ze die inzage niet geven. Alleen als ze denken dat een cliënt er geestelijk toe in staat is om het dossier te lezen, dan willen ze er nog wel over denken.



Derde aanklacht: Het gebruik van de isoleercel

De Kinderbescherming maakt zich schuldig aan isolatie-foltering. Het gaat hier niet om een incident, maar om een Kinderbescherming die vanaf het begin isolerend werkt en bereid is tot het uiterste te gaan.

De Kinderbescherming maakt zich schuldig aan isolatie-foltering. Het aantal keren dat minderjarigen in tehuizen onderworpen worden aan eenzame opsluiting loopt jaarlijks in de honderden. Controleerbare en betrouwbare gegevens over de eksakte omvang hiervan ontbreken.

Wel is bekend welke tehuizen zich hieraan schuldig mogen maken met toestemming van het Ministerie van Justitie. Dit zijn alle negen Rijksinrichtingen en een vijftal particuliere tehuizen, namelijk Huize Alexandra, Het Poortje, het JOC, Groot Emmaüs en Zetten. Volgens de wet gaat het om een opvoedkundige maatregel; volgens de kinderbeschermers om een veiligheidsmaatregel. Voor de betrokken minderjarigen is het een zware straf, met meestal blijvende schadelijke gevolgen.

Andries

Ik heb drie en een halve maand in een isoleercel gezeten. Hoe kon dat?

Anne-Marie Grewel

Drie en een halve maand achter mekaar?

Dat zou ik ook wel eens willen weten!

Kan de heer Derrix hier antwoord op geven?

Forumlid Derrix

Dat kan ik ook niet controleren.

Er bestaat een regeling, dat na twee maal 24 uur isolatie toestemming nodig is van het Directoraat Kinderbescherming van het Ministerie van Justitie om een pupil langer in afzondering te houden. Dat zal daar waarschijnlijk gebeurd zijn.

Andries

Dat is niet zo gegaan. Op een vrijdag kwam ik in de isolatie en zondag kreeg ik te horen dat ik een maand moest zitten.

Forumlid Bert van Susteren

Dat jij 3½ maand geïsoleerd bent geweest had voorkomen kunnen worden, als de isoleercellen zouden zijn afgeschaft. De hulpverleners zijn verantwoordelijk voor hun onmachtssituatie. Ze moeten leren beter met hun cliënten om te gaan.

Forumlid v.d.Goes

Ik kan isolatie niet zien als pedagogische maatregel. Het kan in het uiterste geval nodig zijn als de opvoedkunde heeft gefaald. Dan kan je eventueel als hulpverlener genoodzaakt



worden om te isoleren. Ik zeg niet dat ik het daarmee eens ben, ik zeg alleen dat het zo werkt.

Een jongen

Wil je de isolatie afschaffen, ja of nee?

Forumlid v.d.Goes

Als het kan, ja. Als het siesteem binnen tehuizen daaraan aangepast kan worden, dan wil ik het afschaffen. Zolang we te maken hebben met gesloten inrichtingen is dat niet mogelijk. Als er geïsoleerd wordt moet dat wel onder uiterst scherpe controle gebeuren. Er zijn officieel wel voor-

waarden gesteld aan het gebruik van de isoleercel. Het geval van Andries laat zien, dat men zich daar niet altijd aan houdt.

Forumlid Andrée van Es

De heer v.d.Goes zegt dat isoleercellen moeten blijven zolang de kindbescherming niet is veranderd. Ik ben ervan overtuigd dat de kindbescherming niet zal veranderen, zolang er isoleercellen bestaan. Zolang die er nog zijn kunnen ze gebruikt worden als de nood aan de man komt.

Zolang ze er zijn zijn de groepsleiders niet gedwongen hun werk aan te passen. De isoleercellen worden gebruikt om de orde in de inrichting te bewaren.

Anne-Marie Grewel

Als het gaat om isolatie-foltering in andere landen met diktatoriale regimens, vinden we dat verwerpelijk. Tegelijkertijd hebben we hier in Nederland een wetgeving die toestaat dat er in tehuizen, bedoeld om jongeren te beschermen, isoleercellen zijn die gebruikt mogen worden in geval van onmacht van de hulpverlener. Dat is natuurlijk helemaal niet met elkaar te rijmen. Onmiddellijk afschaffen van elke vorm van isolatie is geboden.

Forumlid Derrix

Ik denk dat de mensen die aan het woord zijn geweest over isolatie, die dat zelf hebben ondergaan, dat die daarmee een rotvervaring hebben opgedaan. In de hulpverlening is heel vaak gegrepen naar isolatie. Ik vind om te beginnen dat de Tweede Kamer het gewoon zou moeten verbieden. In De Marke hebben we zo'n drie jaar geleden, onder druk van de BM-Twente, de isoleercellen van de ene dag op de andere, afgeschaft. Het blijkt dat we ook zonder kunnen. We hebben nog steeds kinderen met dezelfde problemen als vroeger. En onmachtsituaties komen nog even vaak voor. Ik denk dat het een heel goeie zaak zou zijn als ze zich in de politiek meer met de kindbescherming gaan bemoeien. Die belangstelling staat nu op een laag pitje.

Ook moet er uiteraard binnen de instelling een mentaliteitsverandering komen. Dat is moeilijk. Er zijn nu weinig mogelijkheden om op andere manieren te werken. Er is te weinig personeel, onvoldoende geschoold en dat soort dingen. Ik denk dat het

mogelijk moet zijn de isoleercellen af te schaffen. Alle kinderen die er in gezeten hebben, beleefden het als een straf, alle goede bedoelingen van hulpverleners ten spijt. Ons voorbeeld laat zien dat een tehuis ook uitstekend zonder isoleercellen kan functioneren.

Frederieke

Ik ben verpleegster en wil vooral ingaan op wat Andrée van Es zei. Er zijn duizenden rapporten geschreven over de gevolgen van isolatie. Een boek over dit onderwerp dat mij zeer aanspreekt is een boek van Frank van Ree. Hierin beschrijft hij zijn belevenissen die hij heeft opgedaan toen hij zich bij wijze van experiment heeft laten opsluiten. Het is vaak vanuit de onmacht van de staf in een inrichting, dat isolatie plaatsvindt. Ik ben bang dat het in de toekomst nog erger wordt als je kijkt naar de bezuinigingen.

Andrée van Es

De wettelijke mogelijkheden die er nu zijn moeten worden geschrapt. Ik heb in de Kamer al een aantal jaren geleden aan de orde gesteld, dat de nieuwbouw van isoleercellen moet worden gestopt. Bovendien heb ik vragen gesteld over de relatie tussen het tekort aan personeel en het gebruik van dwangmiddelen. De motie waarin gevraagd werd om dit verband te onderzoeken is toen door de Kamer overgenomen. We hebben nu net een paar maanden geleden van de Staatssecretaris hierover een brief ontvangen. Daarin stelt zij, dat het nu eigenlijk niet aan de orde is omdat er nog maar zo weinig geïsoleerd wordt. Met andere woorden: er wordt geen onderzoek ingesteld. Volgens mij zijn ze bij het Ministerie van Justitie heel bang dat zo'n onderzoek zou aantonen dat er inderdaad een samenhang bestaat tussen een personeelstekort en gebruik van dwangmiddelen. Ik laat het hierbij niet zitten. Als het niet anders kan dan zal ik het initiatief nemen om een wetsontwerp in te dienen.

Forumlid Joop de Smet

Volgens mij loopt de wetgeving altijd achterop. Manifestaties als vandaag zijn nodig om de aandacht op de situatie in de kindbescherming gevestigd te blijven houden; anders verandert er nooit iets.

Vierde aanklacht: De positie van buitenlandse jongeren

De Kinderbescherming doet niets aan de belabberde maatschappelijke positie van buitenlandse jongeren, maar stelt slechts een snelle carrière naar de eindstations in het vooruitzicht.

De Kinderbescherming maakt zich schuldig aan discriminatie.

De machtsuitoefening en controle van de Kinderbescherming richt zich in toenemende mate op de etnische minderheden en onder hen met name de jongeren met een buitenlandse nationaliteit.

In 1978 vielen 4½ maal zoveel buitenlandse jongeren onder een Kinderbeschermingsmaatregel in vergelijking met de samenstelling van de totale Nederlandse bevolking. Van het aantal buitenlandse jongeren met een maatregel, komt 60% in een kindertehuis terecht. Van de Nederlandse jongeren is het percentage dat naar een tehuis gaat 29.

Voor buitenlandse jongeren is het ekstra moeilijk om een zelfstandig bestaan op te bouwen. Zij hebben te maken met problemen rond aanpassing aan de Nederlandse samenleving. Tevens hebben buitenlandse jongeren een zwakke rechtspositie vanwege het ontbreken van een zelfstandige verblijfsvergunning. Bij problemen met de ouderlijke macht speelt dat een belangrijke rol. Zij lopen het gevaar door de vreemdelingenpolitie het land te worden uitgezet wanneer ze niet thuis wonen. Of ze lopen het gevaar door de ouders naar het land van herkomst te worden gestuurd.

Justitiële hulpverlening door de Kinderbescherming brengt geen verbetering in die extra slechte positie van de buitenlandse jongeren. De Kinderbescherming versterkt eerder de machteloosheid en de afhankelijkheid van die jongeren. Wat de Kinderbescherming hun te bieden heeft zijn plaatsingsproblemen en een snelle carrière naar de zware inrichtingen. Uit een enquête gehouden door de organisatoren van dit Tribunaal blijkt dat gemiddeld ruim een kwart van de bevolking van de Rijksinrichtingen bestaat uit buitenlandse jongeren. Meer nog dan Nederlandse jongeren worden de buitenlandse jongeren onderworpen aan de disciplinering van de justitiële hulpverlening.

Forumlid Derrix

Ik weet niet of etnische minderheden in de Kinderbescherming zo worden gediskrimineerd. Uit de cijfers in het jaarverslag van het Directoraat Kinderbescherming blijkt, dat er in Rijksinrichtingen naar verhouding meer jongeren zitten uit etnische minderheden. In De Marke is dat niet zo. Problemen doen zich wel voor op het gebied van de taal en bepaalde culturele verschillen. Maar volgens mij wordt op De Marke niet gediskrimineerd.

Een jongen

Ik heb in veel tehuizen gezeten, en als ik iets deed kon ik een dreun voor mijn kop krijgen. Maar als een buitenlandse jongere dat deed, dan kon hij twee dreunen krijgen.

Een jongen

Ik heb wel meegemaakt dat een hulpverleenster zich racistisch gedroeg. Bij een kindertehuis met allemaal kleine kinderen, hier in Amsterdam, was een Marokkaanse man de straat aan het vegen en had daarbij Marokkaanse muziek op staan. De groepsleidster begon gekke geluiden naar die man te maken. Er zaten ook Marokkaanse kinderen bij die groepsleidster in de groep. Je hoeft geen helderziende te zijn om te zien dat het die kinderen niet lekker zat.

Een man

Ik ben advocaat voor het JAC en hou me in het bijzonder bezig met de problemen van buitenlandse jongeren. U ziet dat ze hier nauwelijks aanwezig zijn. Dat is tekenend voor de situatie

waarin ze verkeren. Aan mensen van de kinderbescherming wil ik het volgende vragen: ik heb gemerkt dat je als buitenlandse jongere door de kinderbescherming niet wordt geholpen als je verblijfsvergunning niet geregeld is. Is dat nog steeds zo?

Forumlid Steenoven

In mijn instelling is dat niet zo, eerder het tegenovergestelde. Recentelijk hadden we nog een jongen die dreigde uitgewezen te worden door de Vreemdelingenpolitie. Dankzij ons ingrijpen gebeurde dat niet.

Forumlid Hannes Dragtsma

Veertig procent van de populatie op ons krisiscentrum bestaat uit Turken en Marokkanen.

De gevolgen laten zich merken op het moment dat je op zoek gaat naar een vervolgplek. We zoeken dan niet meteen naar een plaats in het justitiële apparaat, maar naar bijvoorbeeld een plaats in een begeleid-wonen-project. Het is behoorlijk moeilijk om dat voor elkaar te krijgen. Bij de Sociale Dienst zijn ze heel lastig als het om een verblijfsvergunning gaat.

Je bent weken bezig met het oplossen van kleinigheden vóór zo'n jongen eindelijk goed terechtkomt.

Wij maken dat vaak mee en dat houdt de boel erg op. De jongens en meisjes zelf begrijpen er meestal niets van.

De advocaat

Zo'n antwoord verwachtte ik eigenlijk al. Formeel is het verblijfsrecht voor buitenlandse jongeren in Nederland prima geregeld, althans redelijk vergeleken met een jaar of twee, drie geleden. Het punt is alleen dat de jongeren zelf daar heel anders over denken, en je de meest afschuwelijke verhalen kunnen vertellen over de manier waarop ze worden behandeld door de politie. Er zijn nog steeds vreemdelingendiensten die de circulaire van de staatssecretaris van justitie zeer strikt uitleggen. Jongeren die zelfs volgens de circulaire voor verblijf in aanmerking komen, kunnen hierdoor in moeilijkheden komen als ze zich bij de vreemdelingenpolitie melden.

Ik zou er de aandacht op willen vestigen dat het ontzettend moeilijk is voor buitenlandse jongeren, om die stap naar de vreemdelingenpolitie te doen.

Hulpverlenende instanties moeten niet wachten tot ze toestemming krijgen van het Ministerie van Justitie om iets te doen. Ze moeten zich bezig houden met de situatie van die jongeren en daarna zien we verder wel hoe het verblijfsrecht wordt geregeld. Mijn ervaring is, dat de kinderbescherming geen poot uitsteekt zonder nadrukkelijke toestemming van de directie Vreemdelingenzaken. Als dat anders is, dan hoor ik dat graag.



Andrée van Es

Iemand van de directie Vreemdelingenzaken van Justitie of vertegenwoordigers van de Vreemdelingenpolitie zou hier eigenlijk aanwezig moeten zijn. Het is inderdaad zo dat er een richtlijn is van het Min. van Justitie aan de Raden van de Kinderbescherming, dat zij niet een maatregel zoals een ondertoezichtstelling kunnen uitlokken, als niet de verblijfsrechtelijke positie van de jongere is geregeld. Dat is een idiote situatie, temeer omdat buitenlandse jongeren nóg afhankelijker zijn van de kinderbescherming dan Nederlandse jongeren. Ook om op bepaalde momenten uitzetting te voorkomen, zijn ze ervan afhankelijk. Ze zitten in een dubbele afhankelijkheid. Het gevolg is dat hulpverleners niet meer het initiatief nemen, of daar niet eens aan toekomen, om heel praktische, materiële dingen voor buitenlandse jongeren te doen. Domweg omdat de kans aanwezig is dat de jongeren uitgezet worden naar hun eigen land.

En daar wil men zijn vingers niet aan branden. Het is ontzettend belangrijk dat men die richtlijnen van het ministerie wat meer negeert.

Forumlid v.d.Goes

Ik heb er nooit iets van gemerkt, dat de kindbescherming het af laat weten als die verblijfsrechterlijke positie niet is geregeld. Mijn indruk is dat de kindbescherming juist wil inspringen en behulpzaam wil zijn om dat wel te regelen. De voorzitter gaf zelf al een voorbeeld hiervan. Er is een aantal gevallen bekend, waarbij een ondertoezichtstelling en ook een uithuisplaatsing is bevolen, juist om het verblijf hier zeker te stellen.

Forumlid Joop de Smet

Zolang de rechtspositie van minderjarigen niet goed geregeld is, blijven dit soort toestanden bestaan. Dat is uit de problemen van de buitenlandse jongeren met de kindbescherming ook weer gebleken. De kindbescherming staat machteloos, omdat ze onderdeel is van het systeem dat ons pakt, aangrijpt en aanpast.

Forumlid van Susteren

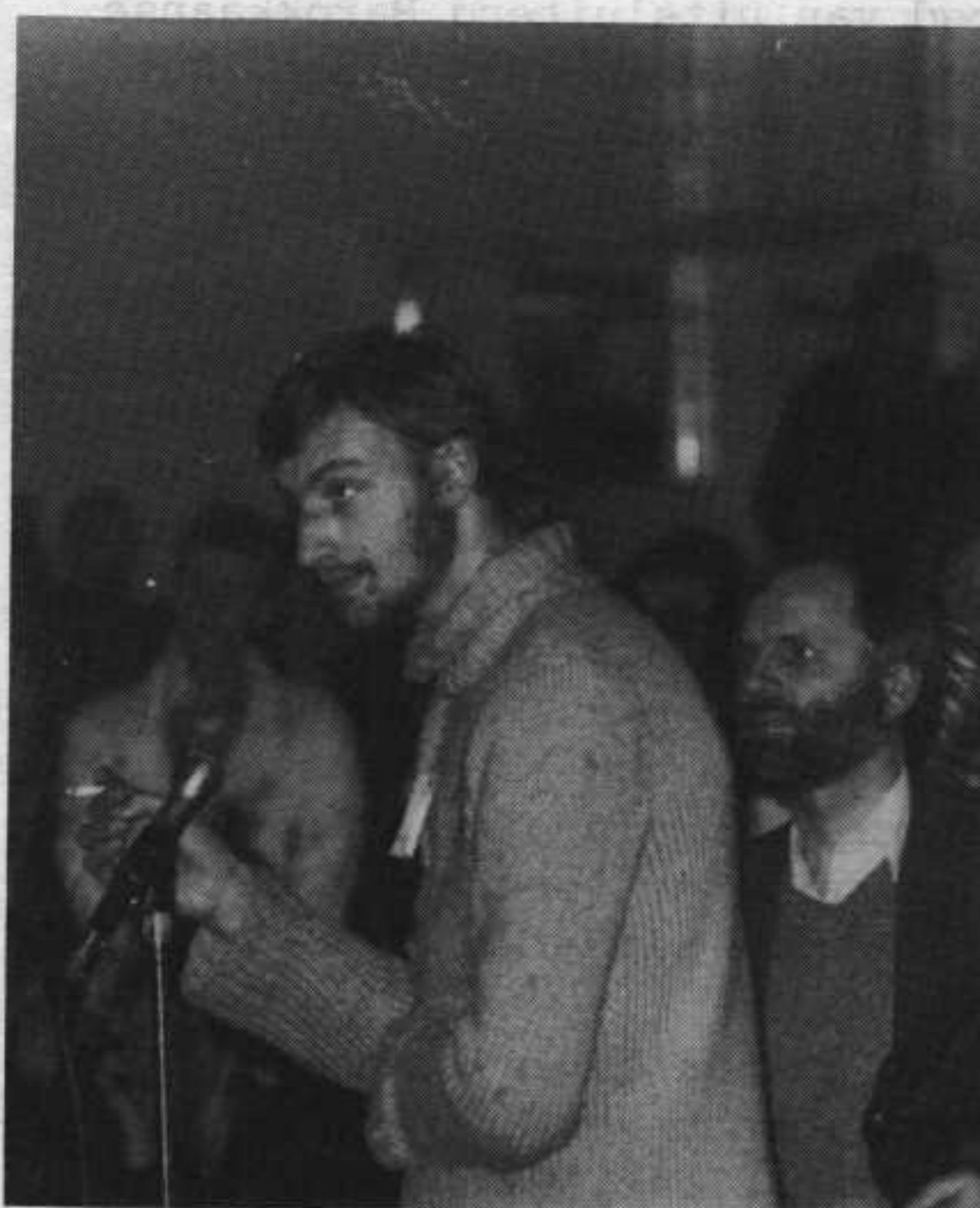
De kindbescherming stelt zich terughoudend op. V.d.Goes vertelde over een voorval in Breda. Maar ik kan hem tientallen voorbeelden noemen waarin de Raad weigerde een maatregel te nemen en daardoor de situatie liet verslechteren

Forumlid v.d.Goes

De kindbescherming is een officiële instantie. Als er officieel niets is geregeld m.b.t. de verblijfsvergunning, moet je ook niet bij de kindbescherming aankloppen.

Forumlid Hannes Dragtsma

De kindbescherming stelt zich in het algemeen inderdaad heel terughoudend op. Ik weet van de Raad in Utrecht echter, dat ze zich niet terughoudend opstelt en wel stappen onderneemt, ook al is het verblijfsrecht niet geregeld. Er is een willekeurig beleid, er wordt niet geluisterd naar het veld. Daar moet de regering eens naar luisteren voordat ze maatregelen neemt.



Een vrouw

Ik werk in een meidenweloophuis. Daar heb ik meegemaakt, dat een Marokkaans meisje ontvoerd werd. We hebben toen via Andrée van Es kamer vragen laten stellen. En hoe reageerde de minister van justitie? Hij zei, dat hij geen gevallen van ontvoeringen kende. We kregen gewoon nul op het rekest.

Andrée van Es

Ik zal het nog sterker vertellen. Tot mijn grote schrik heeft de staatssekretaris later, toen het ging over de verblijfsrechterlijke positie van buitenlandse jongeren, hen nog een beperking opgelegd wat betreft het trouwen met iemand uit eigen land. Ze verdedigde dat door te stellen dat daarmee het uithuwelijken van meisjes aan iemand uit hun eigen land bemoeilijkt wordt. Ik werd daar ontzettend kwaad over. In plaats van te zorgen dat buitenlandse jongeren een steviger rechtspositie krijgen, zodanig dat ze zelf kunnen kiezen wat ze willen, of ze wel of niet willen trouwen, zelfstandig willen wonen etc., worden hun nog eens ekstra beperkingen opgelegd.

Hans

Ik ben enige jaren bij de kindbescherming betrokken geweest, als vrijwillig gezinsvoogd bij een vereniging. Daarover wil ik opmerken dat ik voldoende ruimte en vrijheid had om zo te functioneren als gezins-

voogd van uitsluitend Marokkaanse jongeren, als ik zelf wilde. Dat kwam in het kort neer op begeleidend en hulpverlenend bezig zijn.

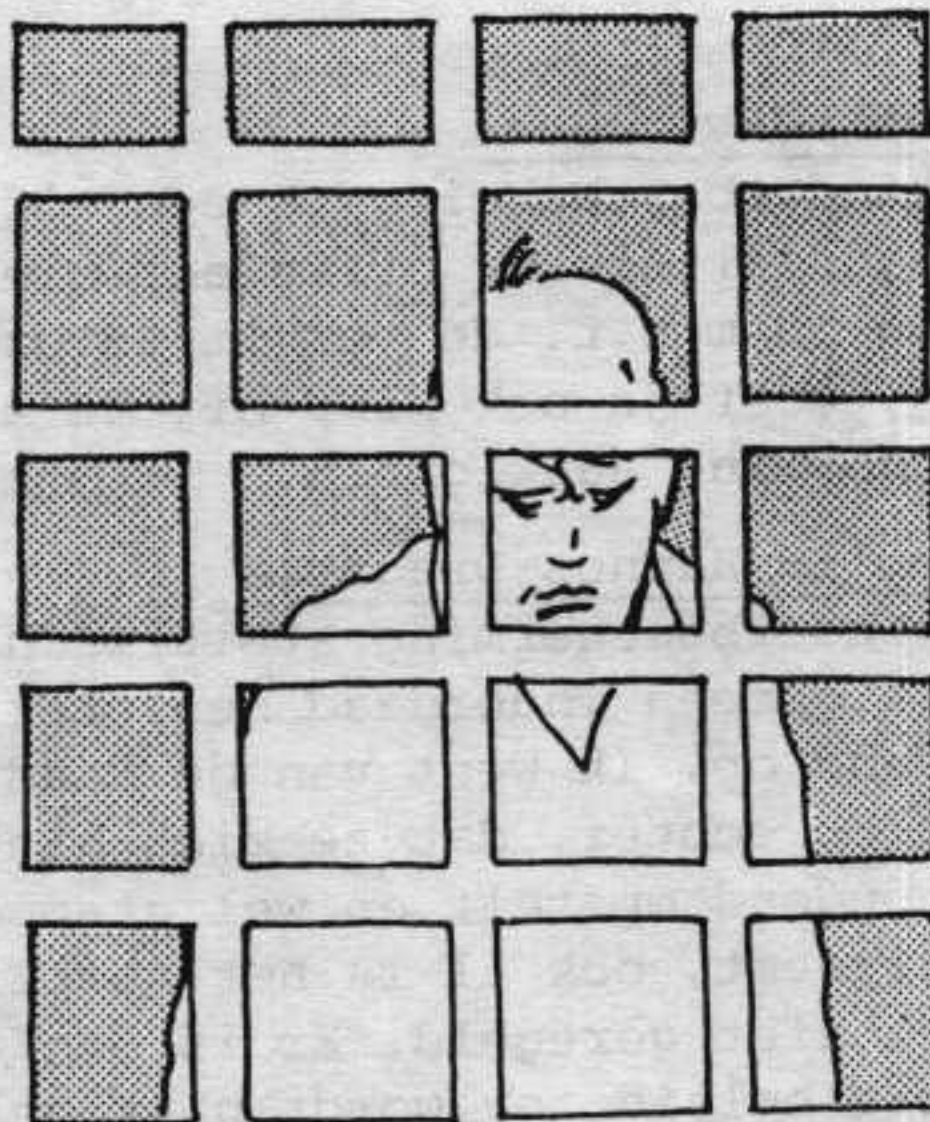
Ik ben me er zeer goed van bewust, dat een vrijwilliger in de gezinsvoogdij meer mogelijkheden heeft dan een beroepskracht. Bij de vereniging waar ik werkte ontstond begin vorig jaar een konflikt dat leidde tot mijn vertrek. Gebruikelijk is dan, dat de zaken bij de vereniging blijven, en dat ze dus overgenomen worden door een andere gezinsvoogd. Hulpverlening is misschien wel overdraagbaar, het vertrouwen dat die Marokkaanse kinderen in me hadden is dat niet.

Ik heb daarna zaken kunnen blijven volgen, omdat het contact met mij onderhouden bleef. Een voorbeeld: Een jongen werd door mijn opvolger in een tehuis geplaatst. Dat tehuis kreeg problemen met die jongen. De gezinsvoogd werd gevraagd in het tehuis daarover te komen praten. Pas na 5 of 6 uitnodigingen om naar het tehuis toe te komen, gaf hij gehoor aan dat verzoek. Toen hij uiteindelijk kwam, stelde hij dat die jongen binnen 24 uur dat tehuis uit moest. Dat gebeurde. In korte tijd werd een viertal mogelijkheden gevonden, waaronder opvang in een gezin en het huren van een kamer via het SIKH met een huur van f300.- per maand. De jongen koos voor de laatste mogelijkheid. Hij kreeg een uitkering van f700.-, waar dus f300.- afmoest voor huur. Het is niet goed gegaan met deze jongen. Dat zelfstandig wonen mocht alleen van de rechter als de gezinsvoogd de jongen tweemaal per week zou bezoeken om hem te begeleiden. Hij woont nu een week of zes op deze kamer. De gezinsvoogd is nog nooit langs geweest. Op een zitting van de kinderrechter heeft hij onlangs verteld, dat hij daarvoor nog geen tijd had gehad. Ook de moeder van de jongen was op die zitting aanwezig, omdat ze niet gelukkig was met de ondertoezichtsstelling. Zij vertelde daar, dat zij de gezinsvoogd nog niet had ontmoet. Op de vraag van de kinderrechter of dat klopte, zei de man: Ik doe mijn werk op mijn buro en heb niet de ruimte of tijd om jongeren te gaan opzoeken.

Anne-Marie Grewel

We moeten de discussie afsluiten.

We kunnen konkluderen dat etnische minderheden in de kindbescherming worden gediskrimineerd. Dit gebeurt overigens in de hele Nederlandse samenleving.



Oplossingen en alternatieven

Anne-Marie Grewel:

"Uit de kritiek en de konklusies van de middagdiskussie is de noodzaak van een andere jeugdwelzijnszorg naar voren gekomen. Dit tweede gedeelte van de diskussie zal gaan over dat andere welzijnsbeleid. Hoe dient zo'n andere jeugdzorg er uit te zien? Bestaande vormen en mogelijkheden zullen hierbij aan de orde worden gesteld".

De forumleden zijn:

de heer de Smet, koördinator van het Landelijk Overleg Alternatieve Hulpverlening;

de heer Boonen, koördinator Stichting Jeugdwelzijnszorg Limburg (P.A.C.) te Roermond;

de heer de Laat, directeur van het Centrum Voor Hulpverlening aan Jongeren te Alkmaar;

de heer Poldner, koördinator afdeling Jeugdbeschermingsburo van de Stichting Opperdan te Zaandam;

mevrouw van Es, Tweede Kamerlid van de PSP;

de heer Oudendijk, directeur van de Triangel, gezinstherapeuties behandelingsinstituut te Amsterdam;

de heer Janssen, onderwijzer van de Snelliusschool, onderdeel van Vereniging Leefkring Zuid-Jordaan te Amsterdam;

de heer Faasse, van de Belangenvereniging Minderjarigen te Groningen.

"De diskussie zal plaatsvinden aan de hand van een viertal stellingen. Ter inleiding op die stellingen het volgende: Er zal fors bezuinigd worden op het welzijnswerk, en vooral de kwetsbare groepen uit onze samenleving zullen hiervan de dupe zijn. Voor de jeugdwelzijnszorg betekent het een kille sanering van het voorzieningenpakket. Vooral op de dure woonvoorzieningen zal heel wat bezuinigd worden: Voor de jaren '84, '85 en '86 bestaat het voornemen om 1700 bedden in de kinderbescherming te laten verdwijnen.

Beperkte uitbreiding van goedkopere voorzieningen, zoals de pleeggezinnen, de begeleide kamerbewoning, de dagvoorzieningen en andere ambulante zorg zullen de bezuinigingspijn moeten gaan verzachten. Het betreft hier een zogeheten aanvullend beleid, en geen wezenlijke beleidsverandering.

De economische motieven zijn en blijven bepalend voor de beleidskeuzes die in Den Haag gemaakt worden. Het wezen van de kinderbescherming blijft onaangetast. Wel zal dit verder dichtdraaien van de geldkraan leiden tot een nog grimmiger en selektiever karakter van de justitiële hulpverlening. Grimmiger, omdat door beperktere financiële middelen dwang en kontrolé in het kinderbeschermingswerk een grotere rol zullen krijgen dan nu al het geval is. Selektiever, omdat gedwongen hulpverlening zich specifiek gaat richten op bepaalde groepen: De 'moeilijke probleemgevallen'.

Het zal duidelijk zijn dat de problemen waarvoor de kinderbescherming zich gesteld ziet groter worden en de middelen waarmee gewerkt moet worden beperkter.

Kortom, er moet een wezenlijk ander (jeugd)welzijnsbeleid komen.

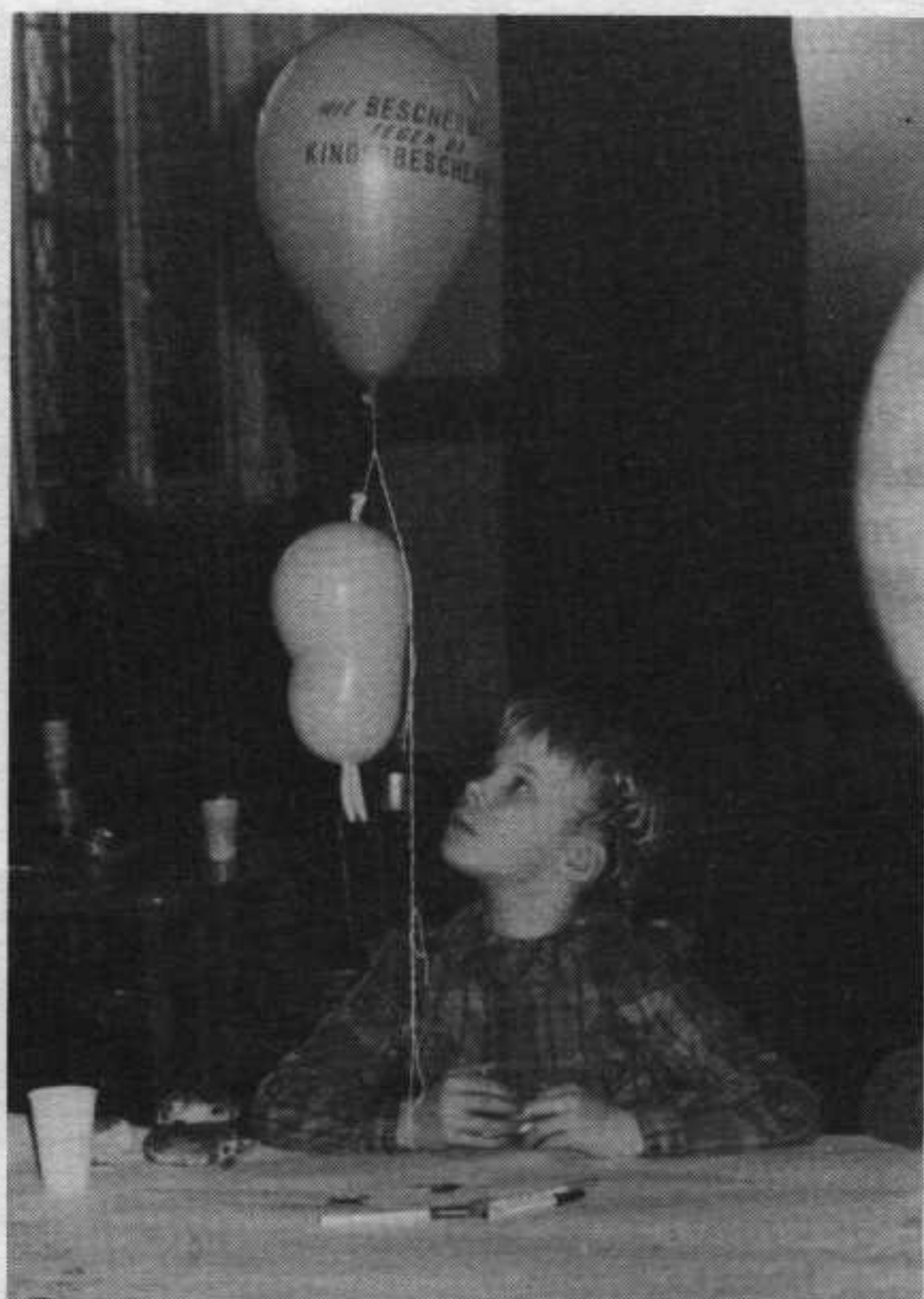
De vier stellingen aan de hand waarvan vanavond gepraat wordt:

1. Voorwaarde voor een goed funktionerende jeugdzorg is een verbetering van de rechts - en financiële positie van minderjarigen.

2. Hulp moet geboden worden op basis van vrijwilligheid; de voorzieningen moeten zoveel mogelijk onder eigen beheer van die bevolkingsgroepen staan voor wie ze bestemd zijn.
3. Voor een hulpverlening op maat zijn een goede toegankelijkheid en kleinschaligheid van voorzieningen noodzakelijk.
4. Jeugdzorg moet nadrukkelijk een preventieve functie vervullen. Daarvoor moet hulp in de directe leef - en woonomgeving van mensen te vinden zijn en dient die hulp een geïntegreerd onderdeel te zijn van het overige voorzieningenpakket".

Forumlid Peter Boonen:

Wij, de gezamenlijke hulpverleners in Limburg, moeten konstateren dat minderjarigen op een vrij willekeurige wijze in internaten worden geplaatst. Met name die in de vrijwillige sektor. Vanuit die situatie hebben instellingen gezegd: Het zou goed zijn als wij hulpverleners ons verantwoorden aan de jongere en de ouders over onze wijze van handelen. Daarom hebben wij drie jaar geleden commissies opgericht. Dit zijn de zogeheten Plaatsings Advies Commissies (PAC's), die op dit moment in de landelijke belangstelling staan. Die PAC's geven in situaties waarin een jongere uithuisgeplaatst is advies aan de ouders, de jongere en aan de hulpverlener. Zo kan vermeden worden dat een jongere op willekeurige basis wordt geplaatst. Ook kan hiermee voorkomen worden dat de thuissituatie niet wordt begeleid omdat de PAC zowel de thuissituatie als die in het internaat volgt.



Wat de rechtspositie van de jongeren betreft, is er ook een wijziging opgetreden. Ofschoon die rechtspositie uiteraard niet wettelijk is vastgelegd. Zodra een jongere uithuisgeplaatst is, kan hij naar die commissie toe komen, om samen naar een oplossing te zoeken. Ook de ouders kunnen daar naar toe. Er wordt dus niet meer, zoals dat in het verleden gebeurde, over de jongere beslist. We proberen in overleg met de jongere en met de ouders te bepalen wat de beste hulp zou zijn. Na ongeveer een half jaar nodigen we de jongere, de ouders en de betreffende hulpverlener opnieuw uit om te bekijken of de gekozen oplossing iets heeft opgeleverd. We denken dat we hiermee een stapje vooruit zijn wat betreft de rechtspositie van de jongeren.

In de PAC's zitten deskundigen, maar de deskundigheid staat niet voorop. De ervaring die men heeft opgedaan in het jeugdwelzijnswerk is de basis waarop men deel uitmaakt van een PAC. Zo'n commissie bestaat uit vier à vijf personen. Er zitten geen expupillen in.

Wij gaan er van uit dat de jongere die voor die commissie verschijnt, of die zich laat vertegenwoordigen door een vertrouwenspersoon, samen met de PAC tot een bevredigende oplossing kan komen.

Een man:

Ik heb nogal wat vragen bij zo'n vertrouwenspersoon. Je gaat er vanuit dat een jongere vertrouwt op zo'n vertrouwenspersoon. Wat versta je onder zo iemand?

Forumlid Peter Boonen:

In principe is de jongere daar zelf aanwezig. Als hij denkt zijn eigen woordje niet te kunnen doen, dan kan hij zelf een vertrouwenspersoon meenemen. Dat is iemand die hij zelf heeft uitgekozen.

Forumlid Nico Oudendijk:
Ik geloof niet in PAC's. Ik denk dat het de burocratisering bevordert.

Een man:
Is zo'n PAC niet hetzelfde als wat de kinderbescherming nu is, alleen met het jasje aan van jullie hebben medezeggenschap, we luisteren naar jullie?

Forumlid Joop de Smet:
Dat is ook wat ik constateer als ik de ontwikkelingen door de jaren heen overzie. Wij waren heel erg blij dat er steeds minder onder-toezichtstellingen kwamen en de kinderbescherming minder jongeren in tehuizen plaatste. Daar tegenover steeds meer vrijwillige plaatsingen. Ik zie de PAC als een nieuw orgaan dat de overheid nodig heeft om greep te houden op de uithuisplaatsingen en met name op de plaatsingen van jongeren in tehuizen.

Forumlid Peter Boonen:
Ik heb aan het begin van mijn betoog gezegd dat jongeren niet slechts gehoord worden, maar dat er gezocht wordt naar een oplossing. En wel een gezamenlijke oplossing, die dus niet door de PAC alleen wordt bepaald.

Forumlid Arnold de Laat:
Ik ben van mening dat het tijdverspilling is om te praten over de

PAC's. Het hele jeugdhulpverleningsveld, zowel het uitvoerende werk als de klanten, heeft al een jaar geleden uitgesproken dat het verspilde energie, verspild geld is, en dat die PAC's er niet moeten komen. Zoals gebruikelijk is, werd ook een wetenschappelijk onderzoek gehouden, om uit te maken of eventuele toekomstige PAC's zouden bijdragen tot verbetering van het uithuisplaatsingsbeleid. En wat heeft het onderzoek uitgemaakt? Dat het er niet toe bijdraagt, dat in negen van de tien gevallen plaatsingsadviezen die nu al gegeven worden, gevolgd worden. Kort samengevat: Hulpverleners en klanten willen geen PAC's, en ze komen er ook niet. De samenleving heeft geld over voor hulpverlening. Wij moeten proberen dat geld zo goed mogelijk terecht te laten komen. Geld voor PAC's is verspild geld.

Forumlid Andrée van Es:
Een deel van de problemen zal nooit opgelost worden, noch met PAC's, noch met welke andere nieuwe organisatievorm dan ook, als je de jongeren niet de beschikking laat krijgen over eigen geld en een goede rechtspositie. Zoals het nu is, zijn jongeren afhankelijk van hun hulpverlener, alleen al om aan eten en geld te komen.



Dat vind ik een heel slechte situatie. Je kunt jongeren gewoon zelf het recht geven om te beslissen. Dan kunnen ze zelf een hulpverlener kiezen en heb je die bureaucratiese toestanden van de PAC's en dergelijke niet nodig.

Forumlid Hans Janssen:

Ik ben betrokken bij het Huis in de Zuid-Jordaan. Dat is een huis, opgezet door de buurt, waar wij proberen dit soort situaties te voorkomen. Als je bij een plaatsingskommissie komt, loop je als jongere inderdaad altijd tweehonderdvierendertig rondes achter. Je mist zoveel informatie dat je nooit echt zelf kunt kiezen. Ik moet wel zeggen dat wij niet in het soort instellingen als PAC's geloven.

Een man:

Ik wil graag van Hans Janssen weten hoe hij over de rechts - en financiële positie van jongeren denkt, gezien vanuit zijn manier van hulpverlening.

Forumlid Hans Janssen:

Ik denk dat André van Es de oplossing al heeft genoemd: Jongeren zelf geld geven, zodat ze zelf datgene kunnen zoeken en vragen wat ze nodig hebben. Volgens mij moet elke buurt zijn eigen hulpverleningsorganisatie op touw kunnen zetten. Dat hebben wij gedaan in de Zuid-Jordaan.

Een vrouw:

Waarom moet er voor alles een organisatie zijn? Waarom beginnen jullie niet ons als mens eens serieus te nemen? Er zijn al zoveel instellingen en overall werken ze met de computer. Daar hebben wij niets aan. Het gaat toch om het contact met elkaar krijgen, bijvoorbeeld als je je voogd wilt spreken?

Een man:

We moeten gewoon ophouden met die hulpverlening. Misschien tien procent is nodig, maar de rest is overbodig. Het geld dat dan over blijft, kunnen we veel beter voor goeie dingen gebruiken, voor jongeren die het nodig hebben.

Anne-Marie Grewel:

We moeten tot een situatie zien te komen waarin minderjarigen een goede

rechtspositie hebben, eigen geld krijgen en zelf hun hulpverleners mogen kiezen.

Dat de hulpverlening gewoon moet ophouden is leuk bedacht, maar niet uitvoerbaar.

De kindbescherming moet ophouden zoveel kinderen naar zich toe te halen en in tehuizen te plaatsen. Ze moet de minderjarige eindelijk eens serieus nemen.

De afgelopen jaren zijn allerlei initiatieven ontstaan die op dit moment geen kans krijgen. Ik noem de Kinder telefoon, de Leefkring en de wegloophuizen. Allemaal duidelijke voorbeelden van hoe je wel hulp kunt verlenen.

Hoe denken de PAC's eigenlijk over plaatsing op vrijwillige basis?

Forumlid Peter Boonen:

Op dit moment geven wij alleen advies voor plaatsingen die gebeuren op vrijwillige basis. Helaas kunnen wij in Limburg niet adviseren bij justitiële plaatsingen. Wij zouden dat graag doen.

Forumlid Joop de Smet:

Ik wil ook nog over die PAC's vragen of juist een verplichte adviesaanvraag bij de PAC's niet een inbreuk is op het vrijwillig plaatsen.

Forumlid Peter Boonen:

Zolang die adviezen geen verplichtend karakter hebben, kan ik daar ontkennend op antwoorden. Het is een advies. Zowel de jongere als de hulpverlener kan er mee doen wat hij of zij wil.

Forumlid Arnold de Laat:

Ik geloof niet in gedwongen hulp. In geval van dwang is er sprake van bescherming van de een tegen de ander. Hulp vragen en gedwongen hulp zijn tegenstrijdig.

Robert:

Ik zit bij het Adviesburo Kinderbeschermings Konflikten (AKK) in Groningen. Een aantal maanden geleden hebben wij contact gehad met een commissie van de overheid: De Interdepartementale Werkgroep Ambulante en Psychosociale Voorzieningen (IWAPV). Die heeft plannen om een Overleg - en Adviesteam (OAT) op te gaan richten; een soort uitgebreide PAC. Maar noch bij die OAT's, noch

bij de PAC's bestaat een klachtenregeling. Ik wil van de heer Boonen wel eens horen wat jongeren kunnen doen als zij het niet eens zijn met het advies van de PAC, terwijl de hulpverlener het advies wel wil opvolgen. Kortom, hoe kijk je aan tegen een klachtenregeling?

nen. Waarom worden de problemen niet dáár opgelost? Als ik met een aantal problemen met mijn kinderen zit dan heb ik iemand nodig die ik vertrouw. Aan iemand waarnaar ik uren moet zoeken of die alleen maar bereikbaar is via een telefoonbeantwoorder, heb ik niks.



Forumlid Peter Boonen:

Bij ons is het mogelijk dat een jongere schriftelijk of mondeling aangeeft of hij het eens of oneens is met de manier waarop de hulp wordt verleend.

Een man:

Waarom moet er zo'n PAC in het leven geroepen worden?

Forumlid Peter Boonen:

Omdat wij hebben moeten constateren dat de uithuisplaatsingen op basis van willekeurigheid plaatsvinden. Een hulpverlener bepaalt waar een jongere wordt geplaatst. Uit de resultaten blijkt echter dat het vaak niet de juiste keuzes zijn geweest. Vandaar dat de instellingen gezegd hebben, we zijn bereid ons te verantwoorden ten opzichte van de jongere. Die verantwoording geven wij in een teamgesprek waar de jongere bij zit.

Een man:

Ik geloof u graag, maar volgens mij slaan jullie een stap over. Waarom worden jongeren uithuisgeplaatst? Dat komt omdat er problemen zijn in de wijken waar ze met hun ouders wo-

Forumlid Nico Oudendijk:

Eerst het punt van die vrijwilligheid. Er is al gezegd, hulp is onmogelijk als iemand daar niet vrijwillig voor kiest. Maar het begrip vrijwilligheid is gevaarlijk. Veel jongeren, maar ook hun ouders, zitten in posities waarin helemaal niets te kiezen valt. Daar is helemaal geen sprake van structurele voorwaarden zoals geld. Vanuit de zaal werd dit al heel goed verwoord. Wat je zoekt is een stukje begrip en steun. Met name de kinderbescherming pretendeert zoveel. Ze laten je geloven in de illusie dat ze alles voor je op kunnen lossen. Ze geven je de illusie dat je het als kind dat uithuisgeplaatst wordt, allemaal veel beter krijgt. Uit mijn ervaringen met gezinnen die bij ons in de Triangel worden opgenomen, weet ik wel beter. Het gaat vaak om ouders die het hele kinderbeschermingssysteem hebben doorlopen. Was het maar zo dat niet iedereen gelooft dat de hulpverlening zoveel voor je kan doen. De cliënt is dikwijls nog veel te goedgelovig.

Forumlid Rob Poldner:

We hebben een hele tijd over PAC's en met name het uithuisplaatsen zitten praten, maar ik denk dat daar wel iets aan voorafgaat. Je moet vaststellen dat je dezelfde maatregelen die de kinderrechter treft ook kunt gebruiken om de minderjarige in de eigen omgeving - liefst thuis - te laten wonen. Dat je als maatschappelijk werker bij een gezinsvoogdijinstelling niet altijd alles zelf kunt doen, is begrijpelijk. Het antwoord daarop moet niet uithuisplaatsing zijn. Er zijn andere mogelijkheden binnen de vrijwillige hulpverlening. Er wordt door de kindbescherming niet alleen maar uithuisgeplaatst. Dat is niet waar.

Forumlid Hans Janssen:

Ik denk dat het woord hulpverlening alleen al duidt op een afhankelijkheidsrelatie. Als je er vanuit gaat dat hulpverlening nodig is dan krijg je altijd te maken met iemand die iets vraagt vanuit een afhankelijkheidspositie en een ander die het voor die persoon kan oplossen. Het is veel beter ervan uit te gaan dat je recht hebt om zelf te beslissen, dat je recht hebt op iemand die je begrijpt. En dan moet je aan zo'n manier van problemen oplossen niet meteen een nieuwe bureaucratiese vorm geven.

Forumlid Jan Faasse:

We moeten de problemen terugbrengen naar waar ze ontstaan, namelijk in de wijk. Dan moeten we het hebben over sociale verschillen, over rechtsongelijkheid, over jongerenhuisvesting en jeugdwerkloosheid. Ik denk dat daar wat meer aandacht aan geschonken moet worden. Wij praten hier over rechtspositie. Ik vind dat ontzettend vaag.

Er moeten heel duidelijke afspraken worden gemaakt die juridies onderbouwd worden. Anders krijg je weer zo'n vrijblijvendheid. Als BM zijn we al tien jaar bezig geweest met heel simpele, duidelijke afspraken te maken. En wee degene die deze niet nakomt. Ik wil gewoon een klachtrecht. En dat begint niet in het tehuis maar in het gezin. Je krijgt zoveel lektuur over je heen van Justitie en allerlei instellingen. Het taalgebruik, daar wordt je

griezelig van. De jongere om wie het gaat, snapt er niets van. Die moet om uitleg vragen aan bijvoorbeeld een groepsleider.

Een vrouw:

Er is voor mij per maand f. 5400.- betaald door de gemeenschap. Daarvan kreeg ik f. 80.- zakgeld, f. 65.- kleedgeld en f. 50.- kappergeld. Al dat andere geld was voor mijn hulp bedoeld. Ik zal je zeggen, dat heeft mij geen cent geholpen.

Anne-Marie Grewel:

Als je zegt, het gaat er buitengewoon slecht aan toe en het gaat steeds slechter, dan wil je dat veranderen. Dat moet je niet bij zeggen laten. je moet dan ook bedenken hoe het veranderd kan worden.

Forumlid Andrée van Es:

Het is heel belangrijk om de dingen wat uit elkaar te trekken. Wat er nu steeds gebeurt, is dat alles op een hele grote hoop wordt gegooid. Vervolgens wordt het zo'n kluwen, dat je er niet meer normaal over kunt praten, terwijl het vaak over heel normale, materiële zaken gaat. Als een minderjarige gewoon een huis of een uitkering wil, dan krijg je daar gelijk de hele bups hulpverleners over je heen. Anders kun je dat huis of die uitkering wel vergeten. Dus ik denk dat het van groot belang is dat die dingen uitelkaar gehaald worden. Dat je gewoon recht hebt op een uitkering en op een huis. Dat je dat huis ook met een groep kan bewonen en dat je daar heel goed zelf voor kan zorgen. Je kunt dan eventueel naar een hulpverlener gaan die je zelf hebt gekozen. Je hebt vaak helemaal geen hulpverlening nodig, maar gewoon heel materiële zaken.

Een man:

Ik wil weten wat de Leefkring nou zo'n beetje doet.

Forumlid Hans Janssen:

We zijn begonnen met ouders en kinderen na te denken over hoe het komt dat kinderen in tehuizen terecht komen. Het leek ons geen goede gang van zaken. Pratend over dit soort dingen met kinderen en hun ouders, zijn we tot een aantal konklusies gekomen. Dat het een goede zaak zou zijn als mensen willen werken aan

hun eigen ontwikkeling en alles wat daarin mis gaat. Dat het goed zou zijn als ze ergens een vertrouwde plek hebben waar ze bijelkaar kunnen komen. Een plek waar ze over dit soort dingen kunnen praten en er aan werken. Vervolgens hebben we naar zoiets gezocht in de buurt en het ook door de buurt laten invullen. Dat is dan het Huis in de Zuid-Jordaan geworden. Er zijn jongeren die zelf in dat huis werken en die weer andere jongeren helpen. Je kunt er binnenlopen en weggaan wanneer je wilt; je kunt meenemen wie je wilt. Het is niet bestemd voor jongeren met speciale problemen. Het is de bedoeling dat ze zelf aangeven waar ze mee zitten.

Dezelfde man:

Hoe jullie bij de Leefkring bezig zijn vind ik behoorlijk positief. Daar wil ik meer over weten. Wat is het verschil tussen de aanpak van de Kinderbescherming en jullie werkwijze?

Forumlid Hans Janssen:

Het verschil is dat je samenwerkt met mensen, die allemaal in de buurt wonen. Die mensen kennen elkaar en de situatie, de problemen en mogelijkheden van de buurt. Het Huis in de Zuid-Jordaan is een plek waar iedereen terecht kan. Of je nou om een praatje verlegen zit, of omdat je om wat voor reden dan ook met je kop tegen de muur opvliegt, je bent er altijd welkom. Je kunt komen en gaan wanneer je wilt. Er zijn altijd wel mensen te vinden, met verschillende mogelijkheden en achtergronden, die samen met jou kunnen bekijken wat er het beste kan gebeuren.

Een man:

Ik heb een vraag aan Jan Faasse van de BM. Ik heb een tijdje bij de BM gezeten en toen viel me op dat ze overall kritiek op hebben. Ze weten alles altijd beter, maar een goed plan om iets aan de Kinderbescherming te doen heb ik nog nooit van ze gehoord.

Forumlid Jan Faasse:

Je kunt alleen wat doen als je je met z'n allen organiseert.

Dezelfde man:

Goed, je moet je dus organiseren. Nou, toen ik een keer bij de BM kwam met een plan om handtekeningen in te

zamelen tegen de Kinderbescherming, wilden ze mij daar niet mee helpen. Als je je zo opstelt, hoe denk je dan mensen te mobiliseren?

Forumlid Joop de Smet:

Ik wil erop wijzen dat allerlei dingen in verband met de rechten van minderjarigen, die de afgelopen jaren hebben gespeeld, dankzij de BM ook steeds politiek aan de orde zijn geweest. Het is zonde dat er niet meer mensen actief zijn in alle afdelingen van de BM.

Een man:

Als ik afga op de discussie van vandaag, dan kan ik je op een briefje geven dat we tot in lengte van jaren zo'n dag kunnen herhalen. Er komt doodgewoon niets uit. En waarom niet? Omdat je, om iets in de Kinderbescherming veranderd te krijgen, afhankelijk bent van wat de minister en de staatssekretaris op een gegeven moment doen. Die laten zich weer voorlichten door ambtenaren, die verantwoordelijk zijn voor al die ellende waar we het de hele middag over gehad hebben. Als wij denken dat een regering het voor ons zal oplossen, nou, vergeet het maar, dan gaat het fout. Er is maar één manier om die vicieuze cirkel te doorbreken en dat is dat het parlement zelf een onderzoek instelt. Alleen het parlement kan veranderingen aanbrengen door alle bevoegdheden aan zich te trekken en bijvoorbeeld een parlementaire enquête in te stellen naar alle zaken die met de kindbescherming te maken hebben. Alleen op die manier is het mogelijk om de waarheid boven tafel te krijgen.

Forumlid Joop de Smet:

Ik denk nog steeds - en dat blijf ik herhalen - dat er ontzettend veel goede initiatieven zijn en dat we geen parlementaire enquête nodig hebben. We moeten met onze ideeën gewoon meer aan de weg timmeren. Er moet een goed funktionerende BM zijn en we moeten op alle mogelijke manieren naar buiten treden.

Dezelfde man:

De initiatieven die hier te berde zijn gebracht, zijn brood op de plank van de hulpverleners. Daar heb ik lak aan. Eerst moet onderzocht worden waar de problemen liggen. De direktie van de Kinderbescherming, van hoog tot laag stelt de werkelijkheid vol-

komen vals voor. Er is geen staatssekretaris die zich een juist oordeel kan vormen van die werkelijkheid. De staatssekretaris bouwt op haar ambtenaren. En gelooft u nou werkelijk dat die ambtenaren gaan zeggen dat ze misdadig bezig zijn? Dat zal het parlement moeten gaan onderzoeken. Er is nu een parlementaire enquête gaande naar de vraag waar die drie en een half miljard van RSV gebleven



is. In de Kinderbescherming gaat elk jaar een half miljard om. Als je de periode van 1976 tot 1983 neemt, de periode waar die RSV-enquête betrekking op heeft, dan gaat het om een nog veel groter bedrag.

Een vrouw:

Ik wil wel eens weten in welke hoedanigheid jullie hier zitten?

Forumlid Andrée van Es:

Jullie hebben groot gelijk als jullie zeggen dat wij met elkaar hier eigenlijk de deskundigen zijn. Wat vandaag ter tafel is gekomen, lijkt me dan ook zinniger dan wat een buiten-parlementaire enquête zou opleveren. Jullie weten immers allemaal heel goed wat er aan de hand is, waar de fouten zitten en wat er zou moeten veranderen. Het punt is alleen, hoe maak je dat duidelijk aan de mensen die de beslissingen nemen?

Wat die vraag van dat meisje betreft, over hoe wij hier eigenlijk zitten, wat wij concreet aan de problemen doen, daarover kan ik alleen voor mezelf spreken. Ik ben de enige achter de tafel die niet in de hulpverlening zit, maar in de Tweede Kamer. De problemen van minderjarigen zal ik in de Kamer aan de orde stellen en ik zal zo nodig met voorstellen komen. Maar dat kan ik niet in mijn eentje, daar heb ik ook anderen voor nodig. Daarom denk ik dat het ontzettend belangrijk is dat wat wij allang weten, dat dat ook doordringt tot andere politieke partijen en ministers.

Forumlid Rob Poldner:

Over bezuinigingen gesproken, ik denk dat het ook wel enige voordelen kan hebben, bijvoorbeeld wat betreft de willekeur bij uithuis-plaatsingen. Ik denk dat de bezuinigingen aanleiding kunnen zijn om de hulpverlening waaraan in ieder geval behoefte is, dichterbij huis te brengen, naar de eigen leefsituatie, de buurt. Dat kan mogelijk meer gestimuleerd worden door de bezuinigingen.

Forumlid Arnold de Laat:

We moeten geen geld van de hulpverlening teruggeven aan de staatssekretaris, want dan zijn we het kwijt. We zouden het zelf moeten kunnen overhevelen, zodat het rechtstreeks aan de jongeren ten goede komt. De goede ontwikkelingen in de jeugdhulpverlening moeten worden bevorderd; daar moet voor worden geknokt. Een betere verdeling van middelen is ook een kwestie van politiseren. Dat betekent dat de problemen die jongeren hebben moeten worden teruggebracht in de samenleving, en niet weggestopt in bijvoorbeeld grote internaten in het oosten des lands.

Verder moeten we meer samenwerken met scholen, opleidingsinstituten, buurt- en clubhuiswerk, jongerencentra e.d. Er is een boel geld, maar het moet effectiever worden ingezet. De goede initiatieven die er zijn moeten geholpen worden.

De positie van de minderjarige kan alleen maar verbeterd worden door emancipatie-strijd. Dat betekent dat ze zich moeten organiseren en dat een organisatie als de BM recht heeft op grotere ondersteuning van jongeren zelf.

Forumlid Joop de Smet:

Ik zit hier vandaag namens de JAC's. Wij maken ons sterk en zullen ons sterk blijven maken voor de verbetering van de positie van minderjarigen, zoals bijvoorbeeld m.b.t. bijstand voor jongeren die zijn weggelopen. Als ik zie wat deze regering allemaal voor plannen heeft met de Kinderbescherming, dan denk ik dat we eensgezind moeten zijn om er iets tegen te kunnen doen.

Forumlid Andrée van Es:

Er is ontzettend veel gezegd vandaag. De meningen waren soms nogal verschillend. Maar wat je er wel uit kan destilleren is de dringende noodzaak van een goede rechtspositie. Ook dat jongeren recht moeten krijgen op een eigen inkomen. Wat meer dan die zes meier, want daar kun je inderdaad niet van leven.

Wat mij betreft mogen de tehuizen gesloten worden. Dat geld kan beter gebruikt worden om heel concreet de levenssituatie van jongeren te verbeter-

ren, zodat ze zelf kunnen kiezen hoe ze willen leven.

Anne-Marie Grewel:

Als je zegt dat je graag van alles veranderd zou willen zien dan kan ik dat onderschrijven als een nobel doel, maar dan is er ondertussen nog niets gebeurd. Ik denk toch dat je het moet hebben van aktievoeren en nog eens aktievoeren, door de jongeren zelf, wil je voor elkaar krijgen dat de huidige praktijken van de kinderbescherming veranderen.

Die aktie moet je georganiseerd voeren, al dan niet in BM-verband, of zelfstandig. Gericht op de regering, de overheid, de Kinderbescherming. Dat is de enige manier om een ander jeugdwelzijnsbeleid te bewerkstelligen.

Met deze konstatering wil ik deze bijeenkomst afsluiten. Ik hoop, dat met deze dag een stapje in de goede richting is gezet, want er moet nog waanzinnig veel gebeuren.



Reakties

Het Tribunaal heeft vele reakties opgeroepen, ook na de dag des oordeels. De pogingen van kinderrechtter v.d.Goes (forumlid en voorzitter van de Nederlandse Vereniging van Kinderrechters) om via o.a. de massamedia de kritiek op de Kinderbescherming te herleiden tot de frustraties van uitzonderingsgevallen, steken hierbij bizar af. Blijkbaar zijn de belangen van de Nederlandse kinderrechters beter gediend met verdoezeling van de schrijnende kinderbeschermingswerkelijkheid dan met het luisteren naar hen waarover zij "recht" hebben mogen spreken. Het merendeel van de reakties (telefonische en schriftelijke) is afkomstig van mensen die door de justitiële hulpverleningsmolen zijn gegaan of daar nog steeds door gemangeld worden. Samenvattend, en losgemaakt van de identiteit van de betrokkenen, laten deze reakties nogmaals zien dat het uitzonderlijke regel is in de kinderbescherming.

Wat sterk naar voren komt van mensen die met de kinderbescherming te maken hebben is dat met name die kinderen in de kinderbescherming terecht komen waarvan de ouders financieel minder draagkrachtig zijn. Het blijkt wel dat geld een hele belangrijke rol speelt in dit soort zaken. Maar als ouders voor hulp aankloppen bij de Raad voor de Kinderbescherming, omdat ze het financieel niet redden, krijgen ze te horen dat de Raad niets kan doen, zolang de kinderen niet aan hun lot worden overgelaten. En dan pas wordt er ingegrepen om de kinderen in b.v. een tehuis te stoppen, met dagkosten van f200,- of meer. Wat ook opvalt is dat burens, kennissen, school etc. een belangrijke rol spelen in de wijze waarop de kinderen bij de kinderbescherming terecht komen. Een voorbeeld: De burens denken op een gegeven moment dat de kinderen van de burens steeds in dezelfde kleren of tweede-hands-kleren lopen. Of ze denken dat de kinderen worden verwaarloosd omdat de ouders dag en nacht werken om het geld voor de verzorging van de kinderen bij elkaar te krijgen en om de huur van het huis te betalen. Diezelfde burens bellen dan uit een misplaatst burgerfatsoen een maatschappelijk werk(st)er van de Raad voor de Kinderbescherming op met de mededeling dat de kinderen worden verwaarloosd,

terwijl die burens niets over de achtergronden weten, laat staan ze begrijpen. Op die manier worden de ouders buiten spel gezet, want de burens zien alleen de dingen zoals ze ze willen zien. Dit is geen science-fiction-verhaal, maar één van de reakties die we kregen naar aanleiding van het kinderbeschermingstribunaal. Het gaat verder als volgt: Op advies van de maatschappelijk werk(st)er wordt de zaak overgedragen aan de gezinsvoogdijinstelling. Werken de ouders niet mee, wat begrijpelijk is, of zelfs tegen, dan worden ze vervolgens uit de ouderlijke macht ontheven. En dan volgt een uithuisplaatsing van het kind naar een tehuis. Want tenslotte weten de maatschappelijk werk(st)ers van de Raad, de voogdijinstelling en de kinderrechtter toch wel wat het beste is voor uw kind. De film "Bodysnatchers" is er niets bij. Nadat de kinderbescherming even heeft uitgemaakt dat de kinderen worden verwaarloosd, en de ouders en de kinderen hiertegen niets in te brengen hebben, begint de ellende pas goed. Steeds weer komt naar voren dat de minderjarige zelf weinig heeft in te brengen, onvoldoende aandacht krijgt en niet genoeg wordt voorbereid in de kinderbescherming op zelfstandigheid. Kontakten met familieleden worden het liefst voorkomen. Zelfmoordpogingen als gevolg van de aanpak van de kinderbescherming zijn

geen vreemd verschijnsel. Het wordt alleen medisch afgehandeld. De reakties geven dit duidelijk aan.

Soms mag je na veel aandringen op kamers, maar dan heb je weinig steun te verwachten. Zo hoorde iemand dat hij op kamers mocht, maar hij was niet voorbereid op deze zelfstandigheid. Toen hij hulp vroeg bij de kinderbescherming, kreeg hij te horen: "Je wilde toch zo graag zelfstandig zijn?" Iemand anders redde het niet en viel weer terug op de kinderbescherming. Hieruit blijkt nog eens hoe afhankelijk de kinderbescherming je maakt.

Ook in pleeggezinnen komen te vaak wantoestanden voor. Nu de regering meer pleeggezinnen wil, houden wij ons hart vast. Sexueel misbruik van pleegkinderen is geen onbekend verschijnsel. Wordt dat aan de pleegmoeder of aan de voogd verteld, dan gooien ze het op een levendige fantasie of een poging om een goed huwelijk kapot te maken. Pleegouders zijn dikwijls onvoldoende voorbereid op hun taak en vragen dan het onmogelijke van het pleegkind. Een kind moest bijvoorbeeld mama en papa zeggen. Dat kun je toch niet als je weet dat ze dat niet zijn? En zo zijn er nog tal van voorbeelden te noemen van hoe het er aan toe gaat en zoals het niet moet.



Reakties uit de politiek

Al eerder hebben we vastgesteld dat de politici (op één na) het hebben laten afweten op 15 januari 1984.

Bij de behandeling van de Rijksbegroting 1984 van het Ministerie van Justitie in de Tweede Kamer zijn de op dat terrein gespecialiseerde volksvertegenwoordigers wel aanwezig. Inzet is de bezuiniging op de overheidsuitgaven van het Ministerie van Justitie. Dat er fors moet worden bezuinigd op de Kinderbescherming staat niet ter discussie. Wél wordt er over gepraat of de bezuinigingspijn "eerlijk" verdeeld is over het Ministerie zelf en haar buitendienst: de Kinderbescherming. Op de kritiek van hen die aangewezen zijn op de hulp van de Kinderbescherming wordt nauwelijks of niet ingegaan. Een beschaamde vertoning van onze volksvertegenwoordiging.

Slechts enkele politici verwijzen naar het kinderbeschermingstribunaal, in afwachting van dit verslag. Zo blijkt dat de Tweede Kamer nauwelijks is geïnteresseerd in de kritiek van velen op de kinderbescherming. De kritiek is niet dat er teveel wordt uitgegeven aan de kinderbescherming, maar wel dat het gemeenschapsgeld anders besteed zou moeten worden. Voor zover er iets verandert aan de kinderbescherming, gebeurt dat uit boekhoudkundige overwegingen. Deze rechtse regering is bezig het overheidstekort terug te dringen door fors te kappen in de kollektieve uitgaven ten koste van de laagste inkomensgroepen. De kinderbescherming is zo'n kollektieve uitgave van de staat. Je zou toch mogen verwachten dat volksvertegenwoordigers niet alleen nadenken over de omvang van het bedrag aan gemeenschapsgeld dat jaarlijks voor de kinderbescherming wordt uitgetrokken, maar ook over de wijze waarop dit geld te besteden. Het financieringstekort moet terug gedrongen worden en verder geen nonsens. De Tweede Kamer is blijkbaar niet in staat om enig tegenspel van betekenis te leveren tegen dit nonsens-kabinet.

Ter illustratie geven we een compleet overzicht van wat er gezegd is over de kinderbescherming tijdens de behandeling van de Rijksbegroting 1984 van het Ministerie van Justitie, in de Tweede Kamer. Deze parlementaire discussie vindt plaats op 31 januari / 1 februari.

Kamerleden stellen vragen over de kinderbescherming. De Minister van Justitie Korthals-Altes en zijn staatssekretaris Korte van Hemel geven antwoord. Zo gaat dat: Eerst de vragen en dan de antwoorden. Ondertussen gaat het leed dat kinderbescherming heet, gewoon door.

Van de PvdA de heer Kosto: Bij de kinderbescherming bestaat onrust. Dit blijkt uit tribunalen en daarmee gepaard gaande publiciteit. De toon van bitterheid die doorklinkt in de getuigenverslagen van ex-pupillen laat niet na enige indruk te maken. Wij zouden het op prijs stellen als de staatssekretaris juist over de recente onrust één en ander wil meedelen. In ieder geval hebben wij de indruk dat een werkelijke effectuering van het inzagerecht in eigen dossiers aanzienlijk tot een verbetering van het klimaat zou kunnen bijdragen. Het kost geen cent, om een argument te gebruiken dat de staatssekretaris, als horend bij dit kabinet, welkom zal zijn.

Van het CDA de heer Van Dam: De gevangeninrichtingen moeten het in 1984 met 12 mensen minder doen, terwijl de Directie Gevangeniswezen er 3 mensen bijkrijgt. De kinderbeschermingsinstellingen raken 30 mensen kwijt, terwijl de Directie Kinderbescherming er 13 mensen bij krijgt. Het gehele ministerie in engere zin wordt met 43 mensen uitgebreid. Deze cijfers roepen de vraag op, of de ombuigingen wel evenredig over de verschillende justitie-diensten wor-

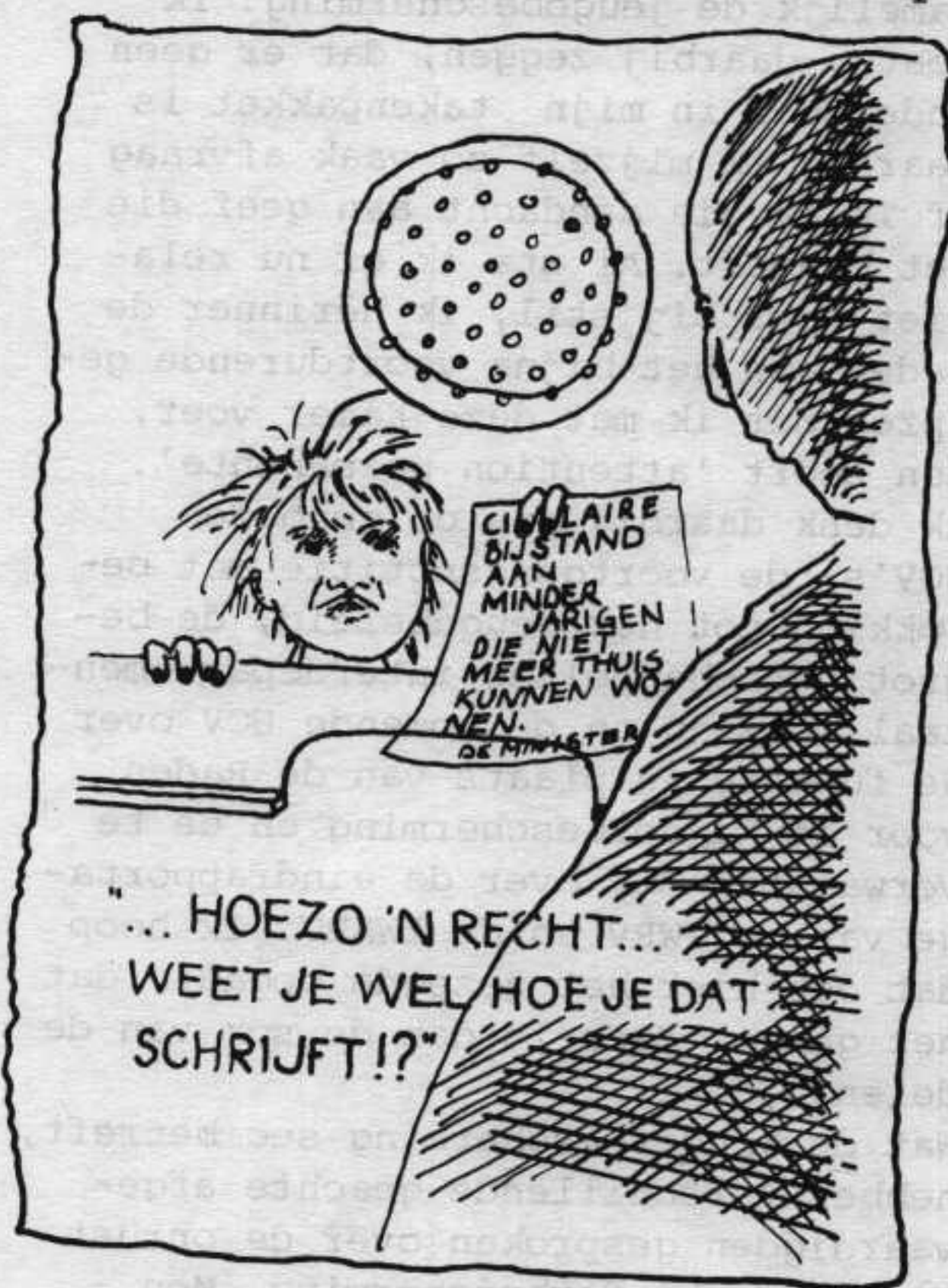
den verdeeld. Wij vinden dat er tot een meer gelijke verdeling van het leed gekomen zou moeten worden.

Van de D'66 mevrouw Wessel-Tuinstra: Vorig jaar hebben wij er bij de beide bewindslieden op aangedrongen, het jeugdrecht niet te verwaarlozen. De staatssekretaris heeft toegezegd hierop bij deze begrotingsbehandeling terug te komen. Graag! Hoe staat het met de lang slepende affaire van de klachtenregeling in de particuliere kinderbescherming?

Van de PSP mevrouw van ES: Ik wil tot slot iets zeggen over de kinderbescherming. Op zondag 15 januari vond in Amsterdam het kinderbeschermingstribunaal plaats. De heer Kosto heeft het gememoreerd. Hij is er helaas niet geweest, want dan had hij de woede en de verontwaardiging zelf kunnen waarnemen. Ik zou een reactie van de staatssekretaris op prijs stellen als het verslag van die dag er is. Nu alvast dit: is het waar dat een particuliere inrichting die haar machtiging tot het gebruik van isoleercellen inlevert, formatieplaatsen moet inleveren? Dat zou wat mij betreft de omgekeerde wereld zijn. De tendens is het sluiten van isoleercellen. Dat moet ondersteund en gestimuleerd worden door middel van personeelsbezetting. Nu werkt het beleid als een straf op het afschaffen van isoleercellen. Dat lijkt mij niet de bedoeling van de staatssekretaris, ook al geeft zij de isoleercellen en vooral het afschaffen daarvan niet de prioriteit die zij verdienen.

Van de PPR de heer Lankhorst: Tot slot wil ik iets zeggen over de kinderbescherming. Het onlangs gehouden tribunaal heeft weer eens duidelijk gemaakt hoe groot de afstand is tussen beleidsmakers en de jongeren in de kinderbescherming. Met mevrouw van Es vraag ik de bewindslieden hoe zij die afstand denken te verkleinen. Hoe reageren zij op de aldaar gestelde eisen? Er leven nog steeds, terecht, grote bezwaren ten aanzien van de bewaartermijnen van de dossiers. Waarom kan de bewaartermijn niet worden beperkt tot maximaal vijf jaar nadat de betreffende jongere meerderjarig is geworden? Zo'n regeling zou ten minste parallel moeten

lopen met het gestelde in artikel 55 van de nieuwe wet BOPZ. Wat is de reactie van de bewindslieden hierop?



Minister Korthals-Altes: Mevrouw Wessel heeft eraan herinnerd dat zij vorig jaar de staatssekretaris en mij heeft aangespoord het jeugdrecht niet te verwaarlozen. Tijdens de UCV van 31 oktober 1983 over jeugdhulpverlening heeft de staatssekretaris toegezegd dat wij daarop bij deze begrotingsbehandeling zouden terug komen. Bij diezelfde UCV heeft mevr. Lucassen een motie voorgesteld, waarin zij vraagt om een spoedige inventarisatie van wetgeving en de voornemens tot wetgeving ter zake van de rechtspositie van minderjarigen en om een nieuw jeugdbeschermingsrecht. Daarbij zouden wij dan ook aan de Kamer moeten aangeven op welke punten wel en niet zal worden ingegaan op de voorstellen die in het verleden van diverse zijden zijn gedaan. Nu waren de staatssekretaris en ik van oordeel dat wij eigenlijk op dit ogenblik al konden voldoen aan die wens. In verband daarmee hebben wij als reactie op de vraag van mevr. Wessel bij de schriftelijke behandeling van vandaag een overzicht aan de Kamer overgelegd betreffende de huidige stand van zaken op dit terrein.

Staatssekretaris Korte-van Hemel:

Ik zou graag verder gaan met een ander onderdeel uit mijn portefeuille, namelijk de jeugdbescherming. Ik moet u daarbij zeggen, dat er geen onderdeel in mijn takenpakket is waarbij ik mijzelf zo vaak afvraag of ik er die aandacht aan geef die het behoeft. Al sta ik er nu relatief kort bij stil, ik herinner de leden aan het bijna voortdurende gesprek dat ik met deze Kamer voer, een soort 'attention permanente'. Ik denk daarbij aan de gehouden UCV's, de voortgangsnotitie met betrekking tot het jeugdbeleid, de begrotingsbehandeling interdepartementaal welzijn en de komende UCV over de functie en plaats van de Raden voor de Kinderbescherming en de te verwachten UCV over de eindrapportage van de IWRV en de IWAPV. Ik hoop dat ook hier het gezegde opgaat, dat het geheel meer is dan de som van de delen.

Wat de kindbescherming sec betreft, hebben verschillende geachte afgevaardigden gesproken over de onrust binnen de kindbescherming. Men heeft gesproken over het recent gehouden tribunaal en de daarmee verband houdende publiciteit. Ik heb de initiatiefnemers van het tribunaal op hun verzoek van de nodige informatie voorzien. Ik meen overigens dat we bij de kindbescherming er altijd vanuit zullen moeten gaan dat wij tegenstellingen zullen aantreffen.

Kindbescherming komt immers veelal voort uit tegenstellingen: tegenstellingen tussen ouders en jongeren, tussen ouders onderling, tussen de jeugdigen en de maatschappij. Kritiek is gezond. Scherpe kritiek zal gezien de aard van de kindbescherming blijven voorkomen. Het verslag van het tribunaal zie ik met belangstelling tegemoet. Wellicht dat aan de hand daarvan een gesprek zal kunnen volgen met de initiatiefnemers van het tribunaal over kwesties van algemene aard. Zij zijn bij mij welkom. Ik hoop dat dit voor de heer Lankhorst en mevr. van Es op dit moment voldoende is.

BIJVOEGSEL (schriftelijke antwoorden).

Vraag van de heer van Dam over verdeling ombuigingen.

De indruk dat de ombuigingen die Justitie moet ondergaan, zwaarder drukken op de buitendiensten zoals Gevangeniswezen en Kinderbescherming dan op het Ministerie in engere zin, kan gewekt zijn bij vergelijking van personeelsaantallen genoemd voor '83 en '84 in bijlage 11 van de ontwerp-begroting 1984. De daar genoemde aantallen voor 1983 hebben echter betrekking op de werkelijke sterkte per 30-6-'83, terwijl de cijfers voor 1984 de geraamde sterkte voor dat jaar aangeven. Een vergelijking van de toegestane personeelsaantallen voor 1983 met de raming voor 1984 laat in plaats van een stijging van de personeelsbegrotingssterkte van de beleidsdirecties Kinderbescherming en Gevangeniswezen een daling zien, als gevolg van de 2% personeelsreduktie. Voor de buitendiensten Kinderbescherming en Gevangeniswezen geldt dat naast de 2% personeelsreduktie daarenboven extra bezuinigingen zijn opgelegd op basis van het regeerakkoord.

Vraag van mevrouw Wessel-Tuinstra: Welke activiteiten worden ontplooid op het terrein van het jeugdrecht? Met betrekking tot de vraag van mevr. Wessel-Tuinstra welke activiteiten worden ontplooid op het terrein van het jeugdrecht, kan de huidige stand van zaken als volgt worden weergegeven.

a. Het horen van minderjarigen.

In bijna alle burgerrechtelijke zaken die het gezag over minderjarigen betreffen moet de minderjarige van 12 jaar en ouder worden gehoord. Dit is gerealiseerd bij wet van 2 juni 1982, Stb. 315 (in werking getreden 5 juli 1982).

b. Adoptie.

In de wettelijke regeling van adoptie zijn bij de wetten van 7 juni 1978, Stb. 303 (in werking getreden op 1 november 1978) en van 13 september 1979, Stb. 501 een aantal wijzigingen aangebracht.

Onder andere is de mogelijkheid van 'posthume adoptie' geregeld, de leeftijd van de minderjarige moeder van het te adopteren kind verlaagd tot 16 jaar en is de termijn van verzorging door de aspirant-adoptiefouder(s) verkort tot één jaar.

c. Klachtrecht voor minderjarigen in Rijksinrichtingen.

De desbetreffende wet van 6 mei 1982 (Stb. 273) treedt op 1 april a.s. in

werking.

d. Wegneming van een aantal ongelijkheden tussen man en vrouw in het personen- en familierecht. (wetsontwerp 16 247)

In dit wetsontwerp wordt onder meer een nadere regeling getroffen tot gelijktrekking van de huwelijksleeftijd.

Momenteel wordt de Nota naar aanleiding van het Eindverslag voorbereid.

e. Verlaging van de leeftijd waarop de meerderjarigheid wordt bereikt tot 18 jaar.

De nota's naar aanleiding van het Eindverslag bij de wetsontwerpen 15 416 en 15 417 zijn bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingediend. De Nota naar aanleiding van het Eindverslag bij wetsontwerp 15 974 zal zo spoedig mogelijk worden ingediend.

f. Wetsontwerp 14 167 (meerderjarigverklaring en afstand van ouderrechten).

Over dit wetsontwerp zal binnenkort advies worden aangevraagd aan het College van Advies voor de Kinderbescherming omtrent de vraag of met dit wetsontwerp moet worden voortgegaan.

g. Wijziging van de maatregel ondertoezichtstelling.

Er wordt naar gestreefd om nog dit zittingsjaar een wetsontwerp houdende wijziging van de wettelijke regeling betreffende de ondertoezichtstelling in te dienen.

h. Bijdrage van ouders in de kosten van verzorging en opvoeding van hun kinderen in geval van uithuisplaatsing.

Er wordt op het departement een regeling voorbereid betreffende dit onderwerp; advies is gevraagd aan de afdeling familie- en jeugdrecht-spraak van de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak en aan de Raden voor de Kinderbescherming

i. Herziening van het afstammingsrecht.

De naar aanleiding van het voorontwerp uitgebrachte adviezen worden ten departemente bestudeerd. Een wetsontwerp wordt voorbereid.

j. Omgangsrecht in verband met scheiding.

Een nieuwe regeling betreffende het omgangsrecht is in voorbereiding; voorts wordt gezien in hoeverre aan het gezag na scheiding een andere vorm kan worden gegeven, waarbij on-

dermeer de figuur van de toezienende voogdij wordt gezien.

Van de vele gedachten en voorstellen m.b.t. de rechtspositie van minderjarigen zouden wij nog aandacht willen besteden aan de twee hiernavolgende. Wij achten deze voorstellen niet voor realisatie vatbaar.

a. Geleidelijke rechtsverkrijging ten behoeve van minderjarigen. Wij zijn in de eerste plaats van mening dat de behoefte aan een dergelijke structuur verminderd is en wordt doordat enerzijds het horen van minderjarigen van 12 jaar en ouder verplicht is gesteld en anderzijds de leeftijd waarop de meerderjarigheid wordt bereikt, wordt verlaagd tot 18 jaar. Voorts menen wij dat deze gedachte in verband met de daaruit resulterende financiële aanspraken niet voor realisatie vatbaar is.

b. Bijzondere rechtsingang voor de minderjarige.

Deze gedachte is niet voor uitvoering vatbaar in verband met de klemmende problemen ten aanzien van de werklast van de (kinder-)rechter. Bovendien kunnen de Raden voor de Kinderbescherming in een groot aantal gevallen zelf een procedure aanhangig maken (bijv. alimentatie en gezag). Het ligt voorshands niet in ons voor-nemen om andere dan de hierboven genoemde onderwerpen ter hand te nemen.

Vraag van mevrouw Wessel-Tuinstra:
Hoe staat het met het klachtrecht van minderjarigen in partikuliere inrichtingen?

In april 1983 heeft het WIJN een model rechten voor tehuisbewoners en regels van het huis aan de inrichtingen toegezonden. Intussen heeft de werkgroep 'Klachtrecht', ingesteld door de Stuurgroep Democratisch en Doelmatig Funktioneren van gesubsidiëerde instellingen, haar rapport uitgebracht. Aan de stuurgroep is door de regering verzocht een konsept-wetsontwerp op te stellen, waarin mede het klachtrecht is opgenomen. Intussen is ten behoeve van de partikuliere kindbeschermingsinrichtingen een wijziging van de Begin-selenwet Kinderbescherming bevorderd, waardoor de mogelijkheid wordt geopend in het kader van de goedkeuring van de inrichting te verlangen dat er een rechtspositiereglement ten be-



hoeve van de in de inrichting verblijvende minderjarige wordt overgelegd. Deze wijziging van de Beginsele wet vormt een onderdeel van de wet van 6 mei '82 Stb. 273 die op 1 april '84 in werking treedt.

Vraag van mevrouw van Es over in-trekking van een machtiging tot af-zondering.

Mevrouw van Es vroeg of het waar is dat een partikuliere inrichting voor kinderbescherming, die geen gebruik meer wenst te maken van de machtiging om te mogen afzonderen, ook een deel van de personeelsformatie moet inleveren. Zoals mevr. van Es bekend is, is er maar een beperkt aantal partikuliere inrichtingen die een machtiging hebben om af te zonderen. Om een verantwoord functioneren mogelijk te maken is in enkele gevallen ekstra personeel toe te staan om ook bij afzondering van een pupil voldoende personeel voor de groep beschikbaar te hebben. Als de afzonderingsmogelijkheid wordt afgestoten, wordt voor die inrichting opnieuw nagegaan hoe de personeelsformatie moet worden vastgesteld. Daarbij wordt ook de situatie in vergelijkbare inrichtingen betrokken.

Vraag van de heer Kosto over inzage-recht van pupillen in de rapportage. De heer Kosto doet de suggestie de pupillen inzage te geven in de rapportage. Bij de Raden voor de Kinderbescherming bestaat de mogelijkheid om het rapport op het bureau van de Raad in te zien. Op grond van art.

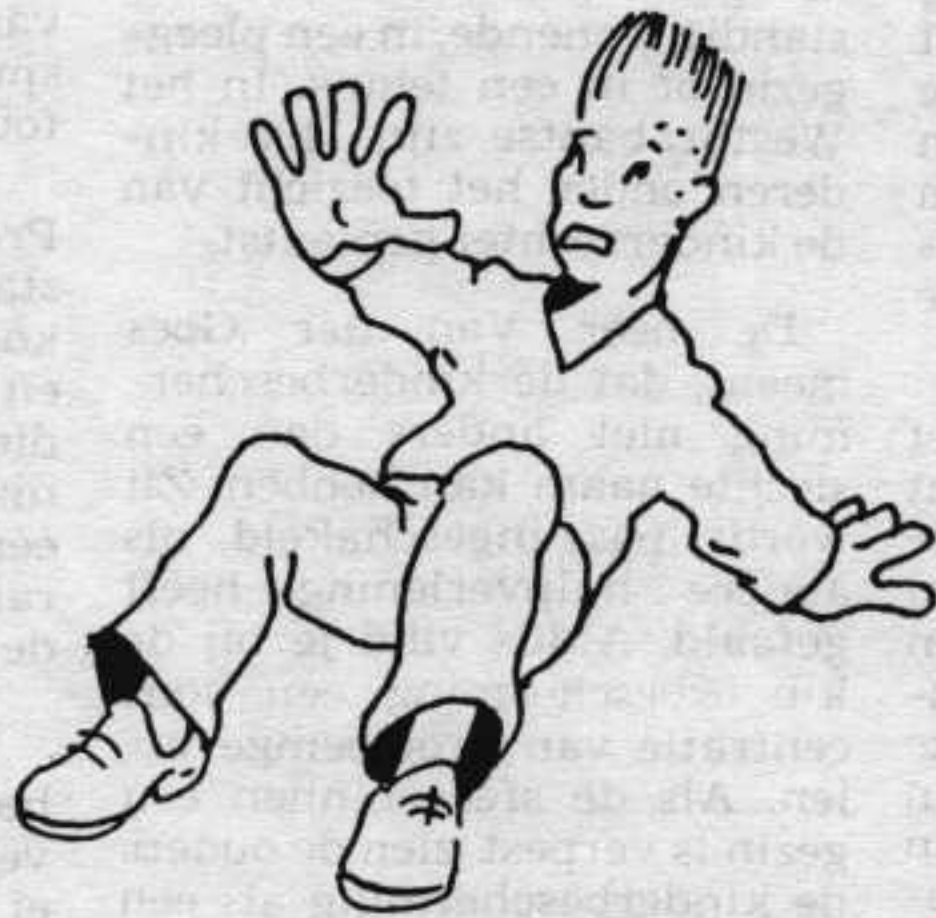
902 b, Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, beslist de rechter niet dan na de minderjarige van 12 jaar of ouder in de gelegenheid te hebben gesteld hem zijn mening kenbaar te maken, althans niet dan na een behoorlijke oproep daartoe. In gevolge 908 a van genoemd wetboek, kunnen ouders, voogden en toeziend voogden ook ter griffie van de rechtbank inzage hebben in de overgelegde bescheiden, waaronder een rapport van de Raad. Voor inzage van de minderjarige bestaat geen wettelijke regeling. Uiteraard kan de rechter in een procedure dan wel de Raad voor de Kinderbescherming na het opmaken van een rapport aan de minderjarige, ouder dan 12 jaar de voor deze geëigende informatie geven. In het rechtspositiereglement van de rijksinrichtingen voor kinderbescherming staat de bepaling, dat de korte inhoud van de uitgaande rapporten door of vanwege de directeur met de bewoner wordt besproken. Binnen drie dagen kan de bewoner zijn mening over de inhoud van het uit te brengen rapport aan het rapport toevoegen of doen toevoegen. Er is bewust gekozen voor deze vorm van openheid van rapportage boven het recht op inzage. Wat de partikuliere kinderbescherming betreft ligt de verantwoordelijkheid in de eerste plaats bij het partikulier initiatief zelf. Ik ben bereid in overleg met het WIJN een regeling te bevorderen waarbij de cliënt het recht heeft tot inzage in de rapportage die hem zelf

betreft. In een aantal partikuliere tehuizen is overigens al een dergelijke regeling van kracht.

Vraag van de heer Lankhorst over de bewaartermijn van dossiers.

De bewaartermijn van dossiers bij de Raden voor de Kinderbescherming berust op de bepalingen van de Archiefwet 1962, waarin een termijn van 30 jaar is vastgelegd. De ontwerp-wet Bijzondere Opneming in Psychiatrische Ziekenhuizen (BOPZ) noemt een termijn van 5 jaar na afsluiting van de behandeling. In feite zijn de dossiers bij de raden na 5 jaar gesloten en slechts bij uitzondering en onder bijzondere omstandigheden ter inzage voor de cliënt zelf en voorts nog in beperkte mate voor wetenschappelijk onderzoek, en dan slechts geanonimiseerd. Tegen deze achtergrond wil ik graag de suggestie van de heer Lankhorst nog eens bezien om de bewaartermijnen te bekorten. Dit is het dan. Einde kamerdebat over de kindbescherming.

Op het geheel van de justitiebegroting is de post kindbescherming een ondergeschoven kindje. Politici blijken nauwelijks geïnteresseerd te zijn in het functioneren van de kindbescherming. De regering ziet de kindbescherming vooral als een post waarop flink bezuinigd kan worden. De meerderheid van de Kamer gaat hierin mee. Slechts enkele kamerleden laten iets horen van de grote onvrede 'onder het volk' met betrekking tot de werkwijze van de kindbescherming. In het parlementaire spel zijn dit slechts zwakke geluiden, een verstomd echo van de felle kritiek zoals die op 15/1/84 op het tribunaal is geuit. De staatssecretaris wil alsnog naar aanleiding van dit verslag van het tribunaal met de initiatiefnemers praten over 'kwesties van algemene aard'. Een vrijblijvende babbel met de Staatssecretaris van Justitie? Of kunnen we in deze konfrontatie toezeggingen verwachten? We vrezen het ergste.



Reakties uit de pers

BREDASE KINDERRECHTER OVER KINDERBESCHERMING:

'Aanval is niet terecht'

Van een onzer verslaggevers

BREDA - De aanval op de kinderbescherming is niet terecht. Zij doet veel goed werk. aan willekeur overgeleverd.

Zo vindt de Bredase kinderrechter jhr. mr. J. van der Goes van Naters, naar aanleiding van het tribunaal in Amsterdam.

De heer Van der Goes heeft het tribunaal in Amsterdam meegemaakt. Wat daar zich afspeelde was geen afspiegeling van de werkelijkheid. Zeker, bij de kinderbescherming worden fouten gemaakt omdat het mensenwerk is, maar die fouten beperken zich tot een enkel geval. Geen reden om dan het totale werk van kinderbescherming aan de schandpaal te nagelen.

De kinderrechter vindt het werkterrein in West-Brabant overigens duidelijk verschillen met dat in Amsterdam. In het arrondissement Breda zijn de problemen minder complex, de maatschappelijke problemen kleiner. Hier zijn problemen, nog 'in' het gezin aan te pakken, voordat het gezin is geexplodeerd.

Concentratie

Met enkele cijfers geeft de heer Van der Goes aan, dat het werkterrein hier zo anders ligt dan in de hoofdstad. Als er hier moeilijkheden met kinderen zich voordoen kan in zestig procent van de gevallen binnen de gezinssituatie worden gewerkt. In Amsterdam blijkt in twintig procent van de gevallen werken aan verbetering binnen het gezin mogelijk.

Wie thuis niet is te handhaven, in het arrondissement Breda in veertig procent van de gevallen en in Amsterdam tachtig procent, wordt buiten het gezin geplaatst: als zelfstandig wonende, in een pleeggezin of in een tehuis. In het Westbrabantse zijn 1100 kinderen onder het toezicht van de kinderrechter geplaatst.

De heer Van der Goes meent, dat de kinderbescherming niet anders dan een slechte naam kan hebben. Zij wordt pas ingeschakeld als andere hulpverlening heeft gefaald. Aldus vind je bij de kinderbescherming een concentratie van probleemgevallen. Als de sfeer binnen een gezin is verpest, zien de ouders de kinderbescherming als een bedreigende macht op zich afkomen. Zij geven -zodra in het contact met de beschermende instantie het anders loopt dan zij hebben verondersteld- meteen de kinderbescherming de schuld.

Evenwicht

Niettemin ziet kinderbescherming kans om waar andere hulpverleners tekort schoten veel goed werk te doen. En met resultaat. Als zij daarbij een steek laat vallen, zijn ouders en kinderen niet

Er is dan altijd nog de kinderrechter, die een corrigerende rol kan spelen. Naar het idee van de heer Van der Goes houden hulpverlenende instanties elkaar in evenwicht. Mocht er toch een fout doorslippen dan stelt die fout cijfermatig niet veel voor.

Waarom meteen in de nek van de kinderbescherming gesprongen? Ligt de basis van de fouten niet binnen het gezin?

Problemen met kinderen ontstaan op de eerste plaats door kortsluiting tussen opvoeders en het kind. Een kortsluiting die zijn oorzaak vindt in spanningen, echtscheiding, omdat één kind een afwijkend karakter heeft en dus niet past in de eenheidsopvoeding.

Als kinderbescherming aan het einde van de reeks hulpverlening een fout maakt zijn er vele aan vooraf gegaan. Overigens geen reden om kinderbescherming dan maar buiten de kritiek te houden. Kinderrechter Van der Goes heeft niets tegen het kritisch volgen van de kinderbescherming. Alles is voor verbetering vatbaar, ook die instantie. Maar hij vindt het niet eerlijk aan de hand van enkele voorbeelden een vertekend beeld van kinderbescherming te geven.

Jongeren vol wrok over hulpverlening Kinderbescherming

Van een onzer verslaggevers
AMSTERDAM - Rapporten en dossiers van jongeren, die door de Kinderbescherming zijn gemaakt, blijken ineens weer op te duiken als zij zich voor een nieuwe school opgeven of zich willen laten omscholen via het arbeidsbureau.

Dit kwam naar voren tijdens een tribunaal, dat gisteren in het Amsterdamse Paradiso werd gehouden. Het tribunaal met mensen van de Kinderbescherming en uit de alternatieve hulpverlening moest aan de hand van vier klachten het beleid van de Kinderbescherming beoordelen. Die klachten waren door het JAC, de Belangenvereniging minderjarigen (BM) en het Adviesbureau Kinderbeschermingsconflicten (AKK), de organisatoren van het tribunaal, samengesteld.

Woedend reageerden huidige en ex-cliënten van de Kinderbescherming op de rapportages die hele leven achtervolgen, vertelde een meisje dat op haar zevende jaar van de Kinderbescherming het predikaat 'zwakbegaafd' kreeg en zich daarom niet mocht laten omscholen van het arbeidsbureau.

Meestal hebben jongeren geen inzage in de rapporten en is de

controle op wat hulpverleners over ze schrijven nihil. Vaak pas na dertig jaar worden de persoonlijke gegevens vernietigd.

Volgens de belangengroeperingen maakt de Kinderbescherming zich ook schuldig aan machtsmisbruik van de zwakke rechts- en financiële positie van minderjarigen. Daar zou bij wet verandering in moeten worden gebracht.

Isoleercellen

Vijf particuliere tehuizen en acht rijksinstellingen hebben nog steeds isoleercellen. In 1982 is er 449 maal geïsoleerd. Het gloednieuwe Jongeren Opvang Centrum heeft het aantal isoleercellen zelfs verdubbeld, van twee naar vier.

Het ministerie van justitie vindt dat het aantal 'afzonderingsruimten' in tehuizen niet verder terug gebracht kan worden, omdat je met agressieve jongeren vaak niks anders kunt.

De vierde en laatste aanklacht luidde dat buitenlandse jongeren door de Kinderbescherming worden gediscrimineerd. De organisatoren wilden niet alleen kritiek leveren, maar ook nadelen over een ander welzijnsbeleid. Dat beleid moet vooral gericht zijn op vrijwillige hulpverlening en kleinschalige projecten.

Van een verslaggeefster

"Tegen een aanklacht kun je je verdedigen als je vindt dat je een goed beleid voert. Het is misselijk dat ze niet gekomen zijn". Forumvoorzitter Annemarie Grewel doelde op een aantal hoge functionarissen van de Kinderbescherming, die schitterden door afwezigheid op het Kinderbeschermingstribunaal dat zondag in Amsterdam plaats vond. Zij wensten zich niet publiekelijk te verantwoorden.

Dat ze heel wat te verantwoorden hadden, bleek uit de vele en vaak emotionele getuigeverklaringen, die de vier hoofdaanklachten machtsmisbruik, controle, isolatie en discriminatie kracht bij zetten. De Kinderbescherming werd op alle punten die haar ten laste zijn gelegd, schuldig bevonden.

Een mevrouw van 53 vertelde dat ze, na al die jaren dat ze nu uit het tehuis was, nog steeds pijn had van de geestelijke kwelling die ze daar opgelopen had. "De littekens die je daarvan overhoudt, raak je nooit meer kwijt."

Andere getuigden van de machteloze positie die je hebt als minderjarige. "Je hebt geen enkel recht van spreken, je bent overgeleverd aan de beslissingen van volwassenen." "En de onmacht die de leiding voelt, wordt op jou afgewenteld. Als je uiting geeft aan de pijn die je voelt, aan hoe eenzaam je je voelt, weten ze je wel te vinden. Dan ben jij de lastige pupil."

Kinderbescherming schuldig bevonden

Kamerlid Andrée van Es, die voor de PSP in het forum zat, pleitte voor een betere regeling van de rechts- en financiële positie van minderjarigen. "Je kunt als twaalfjarige wel zeggen waar je wilt wonen en hoe je wilt leven."

Achternvolg

Dat een dossier, opgesteld door de Kinderbescherming, je nog jaren kan achtervolgen, bleek uit het relaas van een getuige die vertelde dat de Sociale Dienst haar arbeidsonge-

schikt had verklaard omdat ze als achttjarige als zwakbegaafd was bestempeld. "In hetzelfde dossier stond niet vermeld dat ik per dag veertien kalmerende pillen kreeg toegediend. En de 35 uren arbeid die ik per week moest verrichten, werden therapie genoemd."

Een vrouw vertelde hoe groot de tegenstelling was tussen wat een ambtenaar van de Kinderbescherming had gerapporteerd en wat er werkelijk gezegd was. Ze kwam hier achter doordat ze het rapport had weten te bemachtigen en had vergeleken met een bandopname die ze gemaakt had van het gesprek.

Vanuit het forum werd geëist dat een dossier alleen samen met de cliënt opgesteld mag worden. Het dossier moet eigendom worden van de betrokkene. Voor briefwisselingen is de toestemming nodig van de cliënt.

Opvoedkundig

De isolatiecel, die nog in verscheidene tehuizen wordt gebruikt, moet afgeschaft worden. Dat isolatie een opvoedkundige uitwerking zou hebben, zoals gesteld wordt, werd van alle kanten weersproken. "Amnesty International noemt isolatie foltering en marteling", aldus voorzitter Grewel. Een getuige uit de zaal: "Je komt er alleen maar slechter uit." Kinderrechter Van der Goes van Naters zei dat de isoleercel pas afschaft kan worden als het systeem binnen de Kinderbescherming verandert. Andrée van Es stelde het andersom: "De kinderbescherming verandert niet zolang er isoleercellen zijn."

De laatste aanklacht handelde over de nog zwakkere rechtspositie van buitenlandse jongeren. Zij zijn vaak afhankelijk van een verblijfsvergunning. Het feit dat zij zich nog slechter kunnen verdedigen dan anderen, maakt dat ze vaker in de "zware" rijksinstellingen terecht komen.

Trouw 16 01 84

JONGEREN OVER KINDERBESCHERMING

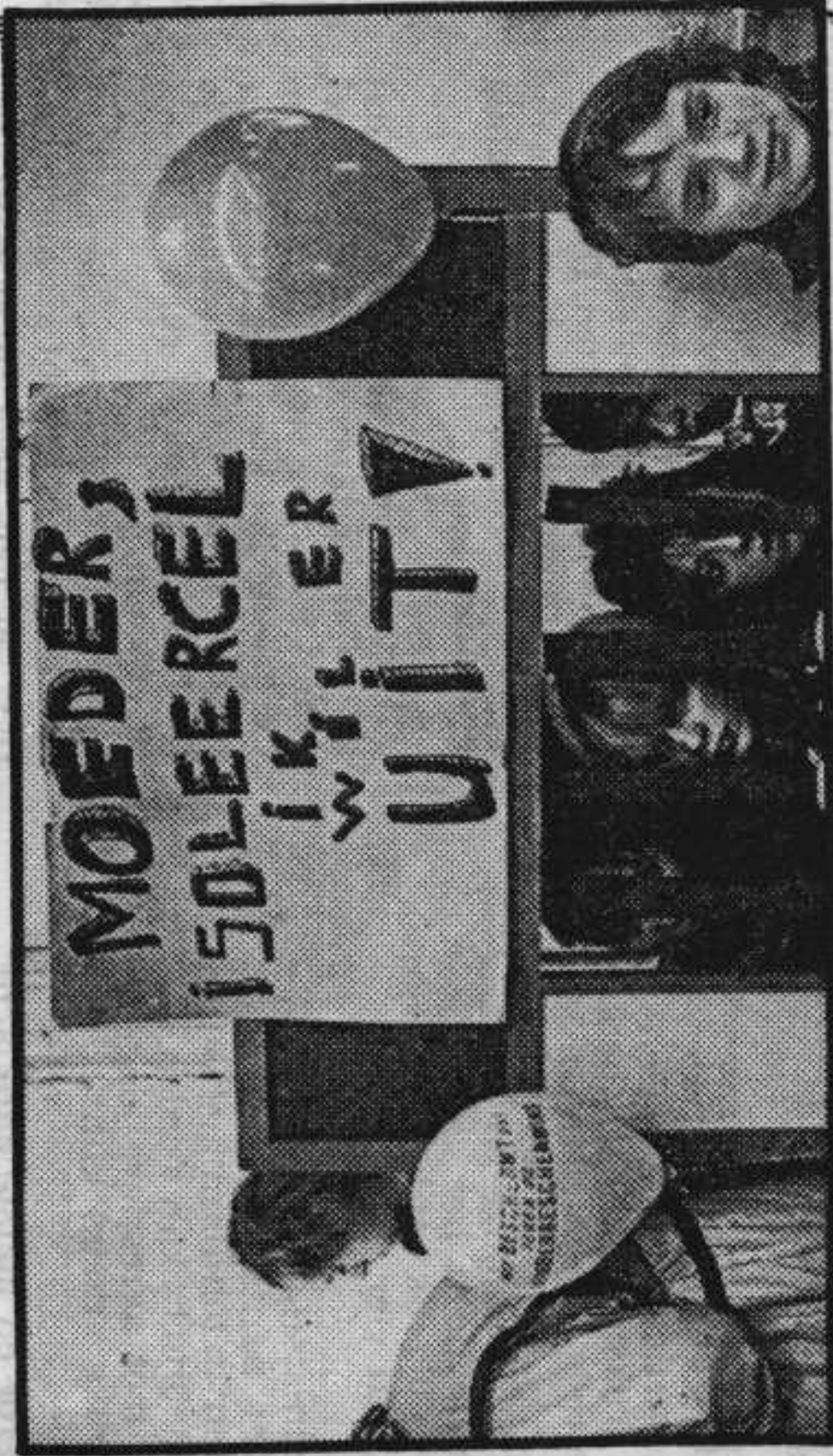
Gevecht tegen afwezige autoriteiten

De kindbescherming werd zaterdag op een tribunaal in Paradiso aangeklaagd, maar de belangrijkste 'verdachten' kwamen niet opdagen. Mevrouw Korte van Heemel bijvoorbeeld, staatssecretaris van justitie, was er niet. En meneer Peters, directeur van het WIJN, de club van particuliere inrichtingen, ook niet, de Amsterdamse Raad van de Kinderbescherming kon z'n directeur zondag niet missen en de uitgenodigde hoge ambtenaar was er ook niet. De grote politieke partijen? Afwezig. Sommigen wilden niet komen 'omdat ze toch al bijvoorbeeld veroordeeld waren,' zei voorzitter Annemarie Grewel. Kennelijk hadden voor hen de organisatoren, het JAC, de Belangenvereniging Kinderjaren en Kindervuist o.m., het wat vriendelijker moeten aanpakken.

Twee genodigden hadden zo hun eigen reden om weg te blijven. Bij een tje vonden vrouw en kinderen het niet goed dat ze zondag niet thuis waren, bij een ander 'waren net de kinderen ziek geworden.' Een tikje een gotspe, als je zag hoe (ex-) bewoners van de tehuizen ziek waren geworden van hun jarenlange verblijf in inrichtingen.

Natuurlijk ging het tribunaal gewoon door. Er waren nog wel een paar autoriteiten. De kinderrechter Van Goes van Naters uit Breda bijvoorbeeld, die zich wel in het hol van de leeuw waagde.

Vier aanklachten werden ingediend, en achter de microfoon verdrongen jonge en oudere slachtof-



In Paradiso kon je je laten fotograferen in een isoleercel. Een wrange grap van Kindervuist.

Foto BERT VERHOEFF

fers zich om de aanklachten toe te lichten. Boos, bijna huilend soms. Het machtmisbruik en de rechte van kinderen. Een kwart van de tehuizen blijkt wel eens weg te lopen. Kortom, ze willen niet meer. Maar in plaats dat daar wat aan gedaan wordt beschouwt de leiding van kindertehuizen dat als iets kwalijks, als iets waar je voor op je donder moet krijgen.

'En als je dan opgespoord wordt ga je eerst terug naar het tehuis, daarna kun je pas gehoord worden, door een kinderrechter ofzo, maar dan heb je je straf al te pakken.'

Tehuis kinderen worden, vaak jaren, achtervolgd door de rapporten die over ze worden geschreven. Meneer van der Steenvoorde van

wichtig hebben gevonden.' Een meisje vat het zo samen: 'De leiding van een tehuis heeft er belang bij om je gek af te schilderen. De narigheid die er met je gebeurt ligt dan aan jou, en niet aan het tehuis. Zo blijven ze zelf buiten schot.' Het meisje dat in het tehuis zwakke gaafd werd verklaard en binnenkort eindexamen Havo doet kon daar wel inkomen, waarschuwend.

Meneer Van der Steenvoorde wil nog even reageren maar wordt onderbroken door iemand uit de zaal. 'Al je je mond nu eens houdt krijg je antwoord.' Uit de zaal: Dat hebben we vaker gehoord ja.

Formeel heb je recht om inzage in je rapport te eisen en na verloop van tijd vernietiging ervan. Maar in de praktijk, zo zegt iemand van het AKK, een adviesbureau bij conflicten met de kindbescherming, houdt men zich daar niet aan.

De rechter zegt dat oudere kinderen hun rapport altijd mogen inziden, maar dat bij jongeren moeilijker ligt. Vaak staan er in die rapporten dingen over de ouders die het kind zelf niet weet. Moet ik het dan aan die kinderen vertellen?

De isoleercellen komen aan de orde. Dertien inrichtingen mogen daar formeel van gebruik maken. Twee maal 24 uur maximaal. Een weer komt de zaal met staaltjes van twee, drie maanden isolatie, volgens Amnesty International is isolatie marteling, folteren ge-woon.

De voorbeelden die de jongeren

noemen, daar hebben de autoriteiten nog nooit van gehoord. En dat is het pijnlijke van zo'n tribunaal. De rechter en de man van Pro Juventute, zeggen dat het helemaal niet mag, lang isoleren. En de jongeren hebben geen hard bewijsmateriaal bij de hand.

Rechtert Van der Goes zegt dat zolang de kindbescherming niet verandert, de isoleercellen nodig blijven als uiterste redmiddel voor de leiding. Niet als opvoedkundige maatregel, maar uit bescherming van de andere kinderen en de leiding zelf. PSP kamerlid Andree van Es: 'Het is omgekeerd. Zolang de isoleercellen blijven bestaan, verandert de kindbescherming niet. Die cellen zijn een stok achter de deur. Als je die niet meer hebt ben je gedwongen na te denken over je manier van opvoeden.' Ze zei dat ze initiatieven zou nemen voor een wettelijk verbod van isoleercellen.

Ook de problemen van de buitenlandse staan op het programma. Zelf zijn die er niet, zodat de discussie niet zo vlot loopt. Wat wel blijkt: Buitenlandse kinderen lopen veel meer kans om in een tehuis terecht te komen dan Nederlandse. En, zegt een jongen: 'Als Nederlanders een deuk krijgen van de leiding, krijgen buitenlanders er twee.'

Een jongen, nu al in de twintig, maar nog steeds woest op de leiding van zijn tehuis: 'Voor mij hoeven we niet meer te praten. Ik zal die mensen ooit nog wel eens te graven nemen.'

„Geef ons duizend gulden per maand”

Van onze verslaggeefster
AMSTERDAM — Op het tribunaal in het Amsterdamse Paradiso deze week is de kinderbescherming gewogen en te licht bevonden. Er is toen ook gefilosofeerd over de vraag hoe het dan wel moet. Jongeren in de zaal riepen: geef ons duizend gulden in de maand en stuur alle hulpverleners naar huis.

In al zijn simpelheid is het niet eens zo'n slechte conclusie. Als morgen alle isoleercellen worden afgeschaft en de rapporten het eigendom zijn van degenen over wie ze geschreven worden, is de oorzaak van de ellende nog de wereld niet uit: de slechte rechts- en financiële positie van jongeren.

De kritiek die er al jaren is op de kinderbescherming, heeft als effect gehad dat steeds minder kinderen onder Justitie vallen en steeds meer kinderen worden opgevangen door de vrijwillige hulpverlening. Dat verandert echter niets aan de richting die is ingeslagen. Onder het motto „Voor je eigen bestwil” worden kinderen en jongeren steeds sterker bevoogd. Aan verbetering van hun rechtspositie wordt niets gedaan.

Minderjarigen hebben geen rechten en tot hun achttiende hebben ze ook geen (recht op) geld. Dat geldt niet alleen voor kinderbeschermingskinderen. Jongeren die van huis weglopen (gemiddelde leeftijd vijftien jaar) merken dat ook. Vrijwel alle jongeren die met meer of minder toestemming voor hun eenentwintigste het ouderlijk huis verlaten stuiten op hun eigen rechteloosheid.

Wegopers onder de achttien jaar kunnen bij de Sociale Dienst terecht voor een bijstandsuitkering, maar dan

moet er wel sprake zijn van een acute crisis en het gezin moet ontwricht zijn. De Sociale Dienst onderzoekt dat. Ouders die doen alsof er niets aan de hand is, kunnen het hun kind daardoor nog flink lastig maken.

Kinderen die uit tehuizen weglopen, krijgen geen geld. De redenering is dat ze al onder een financieringsregeling vallen (namelijk het ministerie van Justitie) en je kunt niet van twee walletjes eten. Sommige gemeenten willen kinderbeschermingskinderen nog wel eens geld geven als iemand van het JAC meekomt.

Het JAC heeft daar moeite mee, omdat de eigen keus van de jongere ontrent wordt. Er moet weer een „autoriteit” zijn die achter het kind staat en het weglopen goedkeurt. Bovendien heeft een jongere die naar een tante gaat daardoor veel minder kans op bijstand.

Het aantal kinderen dat onder de kinderbescherming valt, is de laatste jaren drastisch afgenomen. In 1967 waren het er nog ruim veertigduizend. Nu is dat ongeveer de helft. Tegelijkertijd is het aantal kinderen dat vrijwillig naar een tehuis, internaat of pleeggezin gaat, flink toegenomen: zo'n twintigduizend. (Het vrijwillig slaat op de ouders, niet per se op de jongere.)

Verblijfsduur

Dat lijkt een vooruitgang. Het is beter zelf hulp vragen dan ertoe gedwongen worden, maar de jongeren zijn geen cent beter uit. Financieel vallen vrijwillig uit-huis-geplaatsten onder het ministerie van WVC en geld kan worden aangevraagd via de TSMD, de tijdelijke subsidieregeling maatschappelijke dienstverlening.

Jongeren kunnen geen geld aanvragen; dat moeten de voogden, de instellingen, of de gezinnen doen waar ze

verblijven. Elk subsidiesysteem brengt z'n eigen voorwaarden mee, ook de TSMD. De tien wegloophuizen voor jongeren bijvoorbeeld zijn al enige tijd met het ministerie van WVC in onderhandeling. De subsidiegever vindt dat de wegloophuizen een maximale verblijfsduur moet instellen; een minimale capaciteit moet hebben; voor vervolghulp moet zorgen; de jongeren om een eigen bijdrage moet vragen, enzovoort.

De wegloophuizen blijken in een grote behoefte te voorzien. Vandaaruit kunnen weggelopen jongeren even op adem komen, horen wat hun mogelijkheden zijn en proberen op eigen benen te staan. Maar dat is de overheid niet genoeg. Er moeten voorwaarden gesteld worden die bedacht zijn vanuit het systeem, niet vanuit de jongeren.

In drie jaar tijd moet honderd miljoen gulden worden bezuinigd op de kinderbescherming en er zal ook bezuinigd moeten worden op het jeugdwerkzorgwerk. Die plannen worden voorbereid door twee interdepartementale werkgroepen: de IWAPV, ambulante en preventieve voorzieningen (voorkomen en hulp geven buiten de tehuizen) en de IWRV, residentiële voorzieningen (tehuizen).

Duur

De plannen gaan ervan uit dat er minder kinderen in tehuizen terecht moeten komen. Dat is niet goed voor hen, maar het is vooral te duur. Ze moeten meer geplaatst worden bij pleeggezinnen en de wat ouderen moeten meer op kamers gaan wonen. De manier waarop dat gebeurt, doet weer afbreuk aan de zelfstandigheid en het eigen beslissingsrecht van jongeren.

Er zijn plaatsingsadviescommissies gekomen die uitmaken waar een jongere, die thuis weggaat, naar toe moet. Dat geldt voor de kinderbeschermingskinderen en voor vrijwillig uit-huis-ge-

plaatsten. Als een jongere en zijn ouders overeenkomen dat hij beter bij de burens kan gaan wonen, komt die commissie dus kijken of dat wel kan.

De commissie stelt als voorwaarde dat de ouders toestemming geven en dat er wordt gewerkt aan een terugkeer naar huis. Uit die voorwaarden blijkt dat er niet vanuit de jongere is gedacht, maar uit het idee dat er een sluitend netwerk moet zijn. Niemand mag door de mazen glippen, ook al gaat dat ten koste van het eigen beslissingsrecht van de jongere.

Voorzieningen

Minder jongeren in tehuizen en meer in pleeggezinnen. Het geld dat wordt bespaard op de tehuizen wordt echter niet (voor een deel) gebruikt om die pleegouders te begeleiden of jongeren op een andere manier te helpen. Althans, nog niet. De bezuinigingen worden al wel vast in de zak gestoken terwijl in 1984 en 1985 gekeken wordt of er op die andere terreinen voorzieningen nodig zijn, zodat er op z'n vroegst in 1986 iets kan gebeuren.

Minder jongeren in tehuizen betekent meer werk elders, want het aantal kinderen en jongeren met problemen wordt er niet minder op. De Kindertelefoon blijft mondjesmaat in stand en luisert alleen nog maar. De JAC's worden voornamelijk op vrijwilligers. Zij worden niet versterkt.

De Tweede Kamer kwam niet verder dan versterking van het maatschappelijk werk en psychologische hulp. De vraag is of dat zinvol is. Jongeren willen vaak alleen maar praktische middelen om hun eigen leven te kunnen leiden: geld en een dak boven hun hoofd. Over de relatie met hun ouders denken ze later nog wel eens na.

Het wordt tijd dat aan jongeren als antwoord op het falen van de kinderbe-

vakbond als BM die opkomt voor jongeren in tehuizen, het recht op medische hulp (zonder toestemming van je ouders abortus kunnen krijgen), het recht te wonen waar je wilt en het recht op geld om een zelfstandig bestaan te kunnen leiden.

Scherming en de toekomstige vrijwillige hulpverlening een aantal basisrechten wordt toegekend: handelingsbekwaamheid (naar de rechter kunnen stappen, een advocaat kunnen nemen, een girorekening kunnen openen), het recht van vereniging en vergadering (zodat je lid kunt worden van bijvoorbeeld een

Konklusies

De kinderbescherming is schuldig bevonden op alle vier de punten, die haar ten laste zijn gelegd. De verantwoordelijke autoriteiten zijn bij verstek veroordeeld door de meerderheid van de op 15-1-84 aanwezige betrokkenen. Als we bezien welke genodigden hebben bedankt voor deelname aan de forumdiskussie over de vier aanklachten, dan valt ons iets op. Vooral de kinderbeschermings-autoriteiten en politici, die zich het meest aangesproken voelen door de kritiek, hebben geen gehoor gegeven aan onze oproep om zich te verantwoorden voor hun handelen. Zo zijn bijvoorbeeld de tehuisdirekteuren, die verantwoordelijk zijn voor isolatiepraktijken, weg gebleven. Wij trekken hieruit de konklusie dat zij en de andere afwezige genodigden, zich blijkbaar diep schamen voor hun beleid. Zij hebben niet de moed opgebracht om zich publiekelijk te verantwoorden. Dit geldt voor de politiek verantwoordelijken, de ambtelijke top, zij die leiding geven aan de verschillende afdelingen van de buitendienst van het Ministerie van Justitie en de partikuliere kinderbescherming. Niet alleen de enorme afstand tussen beleidsmakers en hen voor wie dat beleid zogenaamd wordt gemaakt, blijkt hieruit. Het is ook een voorbeeld van de arrogantie van de macht(-hebbers). De verantwoordelijke autoriteiten kunnen zich blijkbaar nog steeds veroorloven de kritiek van hen voor wie dat beleid is bedoeld, te negeren. Het wordt echter steeds moeilijker om dat te blijven doen. Het tribunaal is geen individuele (aan-)klacht die, via een klachtenregeling, weg te moffelen is. Het is een kollektief protest, een duidelijk nee tegen en veroordeling van de kinderbeschermingspraktijken in het bijzonder en het jeugd-welzijnsbeleid in het algemeen. Vele jongeren buiten de kinderbescherming hebben, bij voortduring van dit regeringsbeleid, geen toekomst. Voor de kinderbeschermings-jongeren geldt dat nog sterker. De kosten van de technologiese vernieuwing van het produktie-apparaat zijn niet gering. Het is de zoveelste

industriële revolutie, die gepaard gaat met economiese terugval en sociale ellende. De zwakste groeperingen worden telkens het hardst getroffen. Nog steeds is er woningnood. Opnieuw is er een schrikbarende werkloosheid. Voor de regering is het belangrijkste het overheidstekort terug te dringen. De kinderbescherming wordt flink gepakt. De vraag hoeveel minder de gemeenschap moet besteden aan de kinderbescherming staat voorop. De



wijze waarop dit gemeenschapsgeld wordt besteed en de kritiek daarop komt nauwelijks of niet aan bod. Dit verslag laat zien dat het zo niet langer door kan gaan. Maar ook is duidelijk dat alle betrokkenen zich gezamenlijk sterk moeten maken om wezenlijke veranderingen te bewerkstelligen. De kinderbescherming is nu nog hoofdzakelijk sluitpost van de Justitie-begroting. Voordat het zover is dat er een wezenlijk ander jeugd-welzijnsbeleid wordt gevoerd, zal er

heel wat strijd geleverd moeten worden. Het is in de forumdiskussies meerdere keren naar voren gekomen. Zonder georganiseerde strijd bereik je niks. Maar alleen ageren tegen het huidige kindbeschermingssysteem is niet voldoende. Nieuwe en wezenlijk andere initiatieven zullen ondersteund moeten worden. Op 15-1-84 in Paradiso is dit nadrukkelijk vastgesteld. Deze initiatieven, zoals dat van Vereniging Leefkring in de Zuid-Jordaan, geven een alternatief aan voor het huidige jeugdwelzijnsbeleid. Het laat zien dat het ook anders kan. Juist daarom is het jammer dat het Leefkringwerk in de tweede forum discussie, niet die aandacht heeft gekregen die het verdient. Daarentegen is er veel gepraat over de PAC's. Het is overduidelijk dat bijna iedereen dit soort commissies afwijst. Het

wordt eerder gezien als instrument van de overheid, om haar bezuinigingen te kunnen doorvoeren, dan als een verbetering van de afstemming van het hulpaanbod op de hulpvraag.

De mensen zijn de hulpverlening zat! Geef ons poen en huisvesting, en hou die hulpverlening maar! Dat is de sfeer waarin de discussie over een wezenlijk ander jeugdwelzijnsbeleid heeft plaats gevonden. Voorwaarde voor een goed funktionerende jeugdzorg is een verbetering van de rechts- en financiële positie van minderjarigen.

De rechtspositie wordt niet verbeterd. De financiële positie wordt steeds beroerder. Dit kan en mag zo niet langer doorgaan!

De kindbeschermingsjongeren zijn opnieuw en ekstra de dupe van dit falende jeugdwelzijnsbeleid.

Lijst van uitgaven

- "Zwartboek Rijksinrichtingen" (uitgave BM) f. 7.30
- "Je voelt je als een beest" deel 1 f.11.80
- "Je voelt je als een beest" deel 2 f. 7.30
- "Je schaduw is het", zwartboek rapportage en dossiervorming in de kinderbescherming f. 7.30
- "Als je nog één keer wegloopt, breken we je beentjes", interviews met kinderen die van overheidswege werden beschermd f.12.-
- "Wij klagen aan de kinderbescherming", dossier t.b.v. het kinderbeschermings-tribunaal op 15 januari 1984 f. 6.-
- "Wij klaagden aan", verslag van het tribunaal tegen de kinderbescherming 1984 f. 7.30

Bovengenoemde uitgaven zijn te bestellen bij het JAC, door overmaking van de kosten (bedragen zijn inclusief portie), onder vermelding van de titel van de gewenste publikatie, op postgiro: 335833 t.n.v.

Jac - Amsterdam
Amstel 30
1017 AB Amsterdam

Voor nadere informatie kunt u ook bellen: 020-242949
of 020-249087



nderbescherming aangeklaagd op tribunaal

Kinderhul
maakt vaa
misbruik
van macht

De inrichting zelf is al een isoleercel

AMSTERDAM - De ki
derbescherming maakt zi
sch...

AMSTERDAM (ANP) - De
herming
**Kinderbeschermingstribunaal:
Kinderbescherming
schuldig aan
machtsmisbruik**

**„Kinderbescherming
maakt zich schuldig
aan machtsmisbruik”**
De conclusie van het tribunaal was dat
het bouw...



an onze redactie binnenland
De ki
**Kinderbescherming door
tribunaal aangeklaagd**

Kritiek op kinderbescherming
Van een onzer
verslaggeefsters

AMSTERDAM (ANP) - De
**Jongeren vol wrok
over hulpverlening
Kinderbescherming**

Van een onzer verslaggevers
AMSTERDAM - Rapporten en dossiers van jonge-

controle op wat hulpverleners
over-ze schrijven nihil. Vaak pu
na dertig jaar worden de per-

Organisaties mijden klachten
Van onze verslaggeefster
AMSTERDAM - Vertegen-
woordiger van de Kin-
derbescherming van
het ministerie van
Justitie, de ra-
den en de reuizen hun medewerking
toe. Maar na het verspreiden van
documenten voor het tribunaal
vanaf van
Aanvankelijk zegden Justitie, de ra-
den en de reuizen hun medewerking
toe. Maar na het verspreiden van de
documenten voor het tribunaal van
af van

**Tribunaal in de aanval op
Kinderbescherming**

**Die littekens houdt je eene
Bescherming**

**Limburgs experiment loopt goed
'Kinderbescherming
kan ook anders'**

die de
scherming
blijken in
duiken a
een nieu
ven of zi
omscholer
beidsbure
Dit kwam na
tribunaal, d
Amsterdams
houden. He
mensen van
ming en uit de
hulpverlening moest
hand van vier klacht
leid van de Kinderbe
beoordelen. Die klacht
door het JAC, de Be
niging minderjarig
het Adviesbureau
schermingskonflikt
de organisatoren ve
naal, samengesteld
vriendend reageerde

Een tribunaal over gedwongen hulpverlening
... is er 449 maal geïsoleerd. Het
gloednieuwe Jongeren Opvang
... heeft het aantal iso-

ten, hun kritiek uiten op het
werk van justitiële organen en in
het verlengde daarvan de tehui-
zen en instellingen voor toezien-
de voorgedij.

van voorzieningen in de kinder-
bescherming.
Tijdens het tribunaal zal de te-
genstelling tussen 'partijen' op

IBUNAAAL KINDERBESCHERMING LEGT VINGER OP ZERE PLEK
Geef ons duizend gulden per maand

